

ಅತ್ಯಲ್ಪಜ್ಞಾತ ವಮ

13,92
10,122

ವೆರಾ ಅಗ್ರಂಥ ಮಲ

ఓమ్

శ్రీ గురుభ్యో నమః

శ్రీ మత్

31 OCT 1921

తత్వలక్ష్యాంశము.

ఇది

శ్రీ ఆచార్యేద సుభానధి

పాత్మారి కృష్ణారాజయోగి

విరచితము.

మొదటికూర్పు 1500 ప్రతులు.

ఆంధ్ర గ్రంథాలయ ముద్రాక్షరశాల, బెజవాడ.

1921

రిజిస్టరు కాపీలు]

[వెల 1-0-0

కరీ॥ శ్రీ సద్గురువరుభావ ని
వాసితమా నీయనల్ప ♦ వరచరితము జి
జ్ఞాస నొనర్చెడి నరులకు
భూషణమై వెలయుచుండు ♦ భూలోకమున॥

ఉ పో ధ్వా త ము .

శ్రీమదనంతకోటి బ్రహ్మాండనాయకుండగు సర్వాత్మకుని యనుగ్రహముచే విరాజిల్లుచున్న యీ మహాప్రపంచము నందుఁ బూర్వకాలంబున, జితేంద్రియులగు మహాయోగీశ్వరులచే నాచరింపబడి, గురువంశ పరంపరాద్భిత్తంబై, శ్రీలక్ష్మీనారాయణ యోగీశ్వరానుగ్రహ విశేషంబుచే లభ్యంబైన హఠయోగంబునం దమితానందవశులమైయున్న మాసోదర త్రయంబునం గనుఁగొని “సర్వజనాదరణీయంబగు నిట్టి మహాయోగం బభ్యసించి కనిపెట్టిన దివ్యవిషయంబు లీ యాంధ్ర ప్రపంచమున వెల్లడిజేసి మమ్మానందింపఁ జేయవలసిన”దని యాంధ్రభాషాభిమానులగు శ్రీపురుషులనే కులు పోత్సాహపఱచినందున, నసత్యభరితంబులగు కవిత్వ వర్ణనలతో నిబిడీకృతంబగు పోలికలను వదలి ప్రస్తుతమున మా యనుభవములో నిదర్శనముగాఁ బరీక్షించి తెలిసికొన్న ముఖ్యవిషయములు పామరులకు సహిత మతిసులభముగా నర్థమగునట్టి తేలికపదములతో స్వభావసిద్ధమగు తత్త్వ లక్ష్యము లనంతములై గన్నట్టు నట్టి “తత్త్వలక్ష్యార్ణవం”బను వైరాగ్యగ్రంథం బతి సంతోషముతో రచించి, ముద్రింపించడమైనది. కావున నీగ్రంథము కైకొను పాఠకమహాశయులెల్లరును బుస్తకం బతి స్వల్పంబని తలంపక, బాగుగాఁ బఠింపి, యిది పరమార్థమును గ్రహించి, యీ మహా

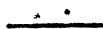
యోగమునందుఁ బ్రవేశించి మే మంతవరకుఁ గృతార్థుల
మైతిమో యోచించి, దీనియందుఁ బొందుపర్చబడిన,
పశునందక్షిణ విషయమైన నీనవద్య దశకమునందుఁగల
నాస్థానభావమును గుర్తించి; సుభాషిత పద్యముక్తావళి గాంచి
యోసందించెదరుగాక.

ఇట్లు,

కృష్ణారాజయోగి,

హతయోగశ్రమము,

ఏమెగువానిలంక.

ఓమ్.

—♦ శ్రీ రాజయోగవంశ సీసలిక్ష్మ

శ్రీ కర పాత్కారి ♦ స్థిరవంశసింధువి

భ్రాజన్మానుడు గంగ ♦ రాజవర్షుఁ

డతనిపుత్రుఁడు సద్గు ♦ కాదియుక్తుఁడు చిట్టి

నరసింహరాజు నా ♦ సరమృత్యు

ధనుని యుంశంబున ♦ జననమందిరి గంగ

రాజును శ్రీలక్ష్మి ♦ రాజులనఁగ

నందు రెండవవాని ♦ కనురాగశీలయా

కులకాంత బుచ్చివేంకయ్యవలన

నథిక సుజ్ఞానులై ♦ నట్టి కృష్ణంరాజు

శ్రీరామరాజు నృసింహరాజు

లను సుపుత్రులుగల్గి ♦ రం దగ్రజుఁడు రాజ

యోగిందుఁడని చెప్పదగిన లక్ష్మి

నారాయణార్య నెద్దురు కటాక్షమువల్ల

నతిభక్తితో హతం ♦ బభ్యసింహ

దమ్ము లిర్వరుగూడ ♦ నమ్మి సోదరునిచే

నుపదేశమును బొందియుష్వఁబులును

గారమాదిగఁగల్గు ♦ కూరవస్తువులతో

మాంసవర్గముగూడ ♦ మత్స్యములను

విషసమంబుగ నెంచి ♦ రసయుక్తమైనట్టి

ఫలకందమూలముల్ ♦ పదిలపఱచి

సాత్త్వికభోజనాః సక్తులై నిరతంబుఁ
 దినుచును వాయుసాః ధనమువలన
 నానందమునుగాంచు ధన్యులకి దీ
 హాయురారోగ్యజ్ఞాః నాభివృద్ధి
 గీ॥ గలిగివర్ధిల్ల ధాత్రిలోఁ ధైర్యగునుగుణ
 చరితములనిచ్చుహఠయోగ ధర్మలమరి
 ఫలము చేకూరె! కష్టముల్ పండగారె!
 సుజనవరులార! గుర్తించి చూడరయ్య॥

ఇట్లు,

శ్రీ సూరంపూడి వేంకట శివరామశర్మ,
 హఠయోగాభిమాని.

ఓమ్

శ్రీ గురుభ్యానమః

తత్త్వలక్ష్మ్యర్ణవము.

ప్రథమోద్దేశము.

శ్రీ రాజయోగ సు ♦ కీర్తియుతంబగు మహా
హఠవిద్య సాధించి ♦ యభ్యసించి
యిహలోకమునయోగ ♦ మహిమఁ జూపెడు మహా
మహిమ సంపాదించి ♦ మనఁదలంచి
కష్టతరంగజైన ♦ సృష్టిఁ దెల్పెడు మహా
హంసభావముఁ గాంచి ♦ హంస నెంచి
ఘోరమా నత్యాశఁ ♦ గోసి వేసెడు మహా
మంత్రముపాసించి ♦ మాయమృంచి
గీ॥ వివిధసంచార యోగ్యమా ♦ విశ్వమెల్లఁ
దిరిగి యానందమున నాధు ♦ చరితమరయు
శిష్యవత్సల వేదాంత ♦ సిద్ధపురుష
రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య!

సీ॥ భవధూత సద్యతో • నవనిపై సర్వదా

దిరుగుచుండ్గియుఁ బోయి • వనమునందు

గురువాక్య సదృశ • మరయు కృష్ణంరాజు

తగుశిష్యుడని యాత్మఁ • దలుపు గలిగి

హృదయోగమూలమా • హంసభావముఁజెప్పి

ఘటశుద్ధివిధిఁదెల్పి • ఘననిదాన

మునుజూపి గురుసూటి • గవఁజేసి యిట్టి స

త్పరమ పుజ్జనఁజేసి • మరకుమించు

గీ॥ నిర్మలాకారయుక్తమై • విత్తమైన

సర్వవేదాంత సిద్ధాంత • సారమెల్ల

ధారఁబోసినచారు స • ద్గురు వరేణ్య

రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా • రాయణార్య! ౨

సీ॥ ధరణిలోపలఁజెన్న • పురిరాజధానిలో

గృష్ణజల్లాయందు • శ్రేష్ఠమైన

సరసాపురంబను • పరగణాలోఁ దూర్పు

పంక యేనుఁగు వాని • లంకపోల

వరగామమున నదా • వసియింప నర్హమా

యోగాశ్రమముగట్టి • బాగుపట్టి

తమ్ములిరువడితోడ • నమ్మి కృష్ణంరాజు

హతసాధనముఁజేయు • నటనవెలిసి

గీ॥ వచ్చి పొత్తురి పంశ పా • వనముఁజేయుఁ

దలఁచి వేదాంతబోధ సా • ధన మొసంగి

స్థిరముగాంచిన చారు స • ద్గురువరేణ్య

రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా • రాయణార్య! ౩

సీ॥ వసుధలో సిద్ధార్థి ♦ వత్సరంబున జ్యేష్ఠ
 శుద్ధపాడ్యమియుక్త ♦ శుక్రవార
 మునకు సమానమై ♦ తనరి పందొమ్మిది
 నూర్ల పందొమ్మిదై ♦ నుతివహించు
 ఘనహూణవత్సరం ♦ బున మేయి ముప్పది
 యవతేది నిటుయోగ ♦ పవనశక్తి
 కానంద భరితాత్ముఁ ♦ జైన కృష్ణంరాజు
 సాధులందరు సదా ♦ సన్నుతింప

గీ॥ సర్వవేదాంత సారమా ♦ సత్యవాక్య
 రత్నముల మిమ్ముఁ బూజించి ♦ రమ్యమైన
 సంగతులు జెప్పకొనఁ జాల ♦ సంతసమున
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య !

సీ॥ అవని వాయుజలాంబు ♦ జాకాశ రవిచంద్ర
 గురుశుక్రలకు ధర్మ ♦ గుణమొసంగి
 యెంచసాధ్యముగాని ♦ వెన్నియోలోకముల్
 వరచరాచరములై ♦ పరగు దివ్య
 నక్షత్రములుగాగ ♦ నభములో నమరించి
 నియమంబుగాఁదిప్పు ♦ నిత్యుజ్జైన
 పూజనీయునిఁగాంచ ♦ రాజయోగముదప్ప
 పరవిద్యలెవ్వియుఁ ♦ బనికిరావు

గీ॥ గాన వేదాంతశాస్త్రాభి ♦ మానుడగుచు
 సద్గురునిబోధ గల్గొని ♦ సత్యమధసి
 ముదముగాంచిన మనుజుండె ♦ ముక్తుఁడెలను
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య!

సీ॥ అవని రాశ్యను దైవ ♦ మని చెప్పదురు కొంద
రదికాదు వృక్షంబు ♦ లని వచింతు
ఆదిత్యుడే దైవ ♦ మని చెప్పదురు కొంద
రదికాదు గాయత్రి ♦ యని వచింతు
అగ్నియే భగవంతుఁ ♦ డని చెప్పదురు కొంద
రదికాదు సాగరం ♦ బని వచింతు
అఖిలవిశ్వము దైవ ♦ మని చెప్పదురు కొంద
రదికాదు మంత్రంబు ♦ లని వచింతు

గీ॥ గాని సర్వాత్మకునితావు ♦ గానకిట్టి
యమిత సిద్ధాంతపూర్వప ♦ క్షములుచేసి
నీలుచున్నారు మానవుల్ ♦ నిశ్చయముగ
రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయనార్య!

సీ॥ క్షితియందువర్తించు ♦ ప్రతిజీవికినిగల్గు
ముఖ్యమౌ కార్యముల్ ♦ మూఁటి నరిగి
మూఁటికాథారమై ♦ సూటిగా చరియించు
థాటిగల్గిన వాయు ♦ ధర్మమెరిగి
సాధించుటకు దివ్య ♦ సాధనంబైనట్టి
గురుబోధ మనమున ♦ గురైరింగి
యనయంబు నెద్దాని ♦ యనుభవంబును గాంచఁ
గవ్వముల్ మది నోర్చి ♦ సృష్టి దెలిసి

గీ॥ హఠము సాధించవలెఁగాని ♦ కఠినమైన
మోహపాశంబులోఁ జక్కి ♦ మోసపోయి
కూలిపోయెడు మనుజుండు ♦ వీలుగనున ?
రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయనార్య !

- సీ॥ తల్లిగర్భము తట్టి ♦ పిల్లవాడై పుట్టి .
 తొల్లి జన్మపుగుట్టు ♦ చెల్లుబెట్టి
 పాడుబుద్ధులుపుట్టి ♦ పాపంబులొడిగట్టి
 యాడువాండ్రను ముట్ట ♦ నాశపుట్టి
 సంతోషమునుబట్టి ♦ సంసారమునజుట్టి
 కాంతపై మదిపెట్టి ♦ కలగఁగొట్టి
 యశనంబుజెడఁగొట్టి ♦ యధికమై కన్పట్టు
 విషయంబులనుబట్టి ♦ మసలునట్టి
 గీ॥ మానవునికెట్టు గురుబోధ ♦ లోని గుట్టుఁ
 బూనమతిఁబుట్టు మాయతో ♦ హీనపెట్టి
 తనువుజెడఁగొట్టి చచ్చెడు ♦ పనికిఁగాని
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య! ౮
- సీ॥ జ్ఞానమెంచని బుద్ధి ♦ హీనుఁ డీ యవనిపైఁ
 బుట్టెనేమంతట ♦ గిట్టెనేమి?
 కాలమెంచని పాప ♦ కర్ముఁ డీ యవనిపైఁ
 బెరిగెనేమంతట ♦ విరిగెనేమి?
 న్యాయమెంచని పశు ♦ ప్రాముఁడీ యవనిపై
 నడిచె నేమంతట ♦ మడిసెనేమి?
 సొంతమెంచని దుఃఖ ♦ వంతుఁడీ యవనిపై
 నుండెనేమంతట ♦ మండెనేమి?
 గీ॥ గురుని యోగంబుపైఁ జాల ♦ గుర్తు నిలిపి
 కష్టములకోర్చి ఘటశుద్ధి ♦ కష్టమొంది
 ముక్తిఁగాంచిన మనుజుండె ♦ ముఖ్యుడవని
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య! ౯

సీ॥ ధరణిపై మనుజుల • మరణంబు తప్పనా?

భన ధాన్యధానుల • ఘనతలన

పుడమిపై మనుజుల • కెడబాటు తప్పనా?

సతిసుతాతిక బంధ • సమితివలన

క్షితిపైని మనుజుల • కతి బాధతప్పనా?

వివిధ కర్మాభ్యాస • విద్యవలన

అవనిపై మనుజుల • కంతంబు తప్పనా?

యుక్తిచే దిను నుప్పు • భుక్తివలన

గీ॥ బాధగాంచుచు సద్గురు • బాధవినక

మాయ పనుతెల్లఁజేయుచు • గాయశుద్ధిఁ

జేయఁజాలక మానవుల్ • చెడుదు రకట

రాజయోగింద్ర! లక్ష్మీనా • రాయణార్య !

౧౦

సీ॥ వేదవేదాంగముల్ • బాధగాంచినఁగాని

దేహసంరక్షణ • దెలియకేడ్చి

పట్టుత్రములు వేర్చి • సంతసించినఁగాని

దేహసంరక్షణ • దెలియకేడ్చి

అంగ్లేయ సద్విద్య • సభ్యసించినఁగాని

దేహసంరక్షణ • దెలియకేడ్చి

మతములన్నిటిగుట్టు • వెతకి యుంచినఁగాని

దేహసంరక్షణ • దెలియకేడ్చి

గీ॥ నరులు మూఁఱువినోద సం • చారులగుచు

కఠినతరమైన సంసార • కష్టములకు

దాసులై పోవుచుందు రీ • ధరణియందు

రాజయోగింద్ర! లక్ష్మీనా • రాయణార్య !

౧౧

సీ॥ కని పెంచి కాపాడి * యెనశేండు మనఃజూచి
 తల్లిదండ్రులు సదా * తల్లడిలుచు
 నొక్కరితిగఁ బుట్టి * చిట్టెలన్నియుఁజూచు
 నన్నదమ్ములు సదా * ఘన్నులగుచు
 సంసారమునఁ జొచ్చి * పోరనలన్నియుఁ జూచు
 నాబుబ్బలు నదా * తరుదరిపడుచు
 మాయస్వరూపముల * మట్టిజేరుటఁజూచి
 లోబలేల్లరు సదా * కేకలిడుచు

గీ॥ నాత్మరూపరబు గుర్తించి * తనిచేటఁజేస
 పరమ ముక్తానందగిరి చాల * విరమింపగోరు
 పరిహసించు దురస్మృత * పడుటగోస
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా * రాయణార్య!

౧౨

సీ॥ కాయంబు శోభించి * పోయధారణఁజేయు
 మిర్మమంచని వేర్చి * మనుజులెల్ల
 పంచభూతోత్పత్తి * ఫలితమో తనురాజ్య
 సారమోదన దురా * చారులెల్ల
 తథ్యమొప్పుగ మహా * తత్త్వభావముఁ గాంచు
 భర్తమంచని పాప * కర్మలెల్ల
 సహజవర్తనఁజూచి * సంతోషవమస్పృహ
 మోలమంచని శుద్ధ * మూర్ఖులెల్ల

గీ॥ మాయఁగనలేక వట్టుతు * మహిమవలస
 ద్దామనఁజొచ్చి * నీర్లచచ్చి
 పూజ్యులెవోపుచుండు నీ * వృద్ధియందు
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా * రాయణార్య!

౧౩

కీ॥

తత్త్వ లక్ష్యార్థ వ ము .

సీ॥ ఆచారసంకటం ♦ బడచనేరక మహా

పరలోకనుజ్ఞాన ♦ మెరుగుపెట్లు ?

మానవ జీవనా ♦ ధనమెరుంగక మహా

సన్యాసయోగంబు ♦ నలుపుపెట్లు ?

మోసయుక్తంబైన ♦ యాశద్రుంచక మహా

మాయకర్మలువీడి ♦ మనలుపెట్లు ?

బోటికూటమి చాటు ♦ సూటిగానక మహా

మురికి దేహము శుద్ధి ♦ పరుచుపెట్లు ?

గీ॥ మనసు సరిజేయజాలని ♦ మనుజులవని

సంస్కృతాంధ్రాది విద్యలు చదువగానె

బిందుతత్త్వానుభవసిద్ధి ♦ జెందుపెట్లు ?

రాజయోగింద్రీ! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య!

౧౪

పీ॥ మలమక్షయముగ లో ♦ పలజేరి యుండఁగా

శుభ్రపర్చని దేహ ♦ శుద్ధియేల ?

కామవికారముల్ ♦ కండ్లయందుండఁగా

ద్రుంచనేరని మనో ♦ దృష్టియేల ?

అశ ముందుగనిల్చి ♦ యాటాడుచుండఁగా

గోసివేయని మాయ ♦ వేషమేల ?

మృత్యుయంత్రము పాయు ♦ మూలమందుండఁగా

పట్టనేరని యోగ ♦ ఫలితమేల ?

గీ॥ తుచ్ఛమగు మాయకర్మలం ♦ దిచ్ఛబూని

చేయుచును మానవులు సదా ♦ చెప్పకొనుచు

చెరువుచున్నారు యోగముల్ ♦ జరుగనీక

రాజయోగింద్రీ! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య!

౧౫

సీ॥ పరమార్థమెరిగించు ♦ గురుభావమును గాంచు
తెరువుజూడని మాయ ♦ తెలివదేల?
హతసాధనముజేసి ♦ ఘటశుద్ధిగావించి
సిద్ధిబొందని మాయ ♦ శీలమేల?
పంచభూతము లాది ♦ నుంచి వర్తనసల్పు
విధమెరుంగని మాయ ♦ విద్యలేల?
కర్మసూత్రమువల్ల ♦ గాలచక్రముబోవు
ఘాటిగాంచని మాయ ♦ మాటలేల?

గీ॥ వెర్చులై వేదశాస్త్రముల్ ♦ వెదకి కంఠ
పాఠములుజేసి భావముల్ ♦ పాడుపరిచి
మనుజు లాత్మానుభవదృష్టి ♦ మరచిరకట!
రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య !

౧౬

సీ॥ కడుపులోపల మహా ♦ కల్మషంబుగడిన
కపటాత్మనకు నిత్య ♦ కర్మలేల?
శత్రులార్పరుఁ జేయు ♦ శాసనంబునఁజేరు
సట్టివానికి శాస్త్ర ♦ కట్టులేల?
ఘనదుర్గుణములతో ♦ గాసిల్లు చుండిన
భేదాత్మనకు యోగ ♦ బోధలేల?
సంసారదోషంబు ♦ సంభవంబైనట్టి
కష్టజీవికి సత్య ♦ నిష్కలేల?

గీ॥ నంచు మది నెంచి పుణ్య లీ ♦ యంశములకుఁ
దగిలి తగులక వర్తించి ♦ ధరణీయందు
దుఃఖమును వీడుదురు యోగ ♦ దృష్టివలన
రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య!

౧౭

సీ॥ రోగముల్ గనలేని * యోగసాధనలేల ?

చెప్పగూడనిసిద్ధు * చేటుగాని

పృష్టి గాంచగలేని * కష్టవర్తనలేల?

మటుమాయగోబోధు * నటనగాని

సంసారమెరుగని * సన్యాస మదియేల?

బహుకష్టమగు ముక్తి * బ్రతుకుగాని

భుక్తిగానని మహా * భక్తిమార్గంబేల ?

పనికిమోలిన హీన * పదవిగాని

సీ॥ మేలు గనకట్టి భ్రాంతిలో * గూలిపోయి

వీలు సరిపుచ్చి జ్ఞానము * గాలవేసి

తిరుగెడురు పాడుమానవుల్ * స్థిరములేక

రాజయోగింద్ర! లక్ష్మీనా * రాయగార్య! ౧౮

మదియందుగల శక్తి * వధజేయజాలక

వేషముల్ వేయు న * న్యాసమేల?

రాగయుక్తంబైన * భాగంబులను గోరి

రోగముల్ గనురాజ * యోగమేల?

భుక్తికె దుఃఖించి * యుక్తమెంచక దోహ

చింతలోగులు వే * దాంతమేల?

సారహీనంబైన * సంసారమునజేరి

మోసలేకెప్పు సు * జ్ఞానమేల?

సీ॥ తనువెరుంగని వేదాంత * మును గణించి

తిక్క తలకెక్కి గుండ్రించి * కష్టనట్టి

సరులకేటాగు ఋజుమార్గ * మెరుక పడును

రాజయోగింద్ర! లక్ష్మీనా * రాయగార్య! ౧౯

సీ॥ పొట్టుకై సర్వదా ♦ రట్టు బొందుచు మహా
 వేద విద్యలునేర్చి ♦ వెలయనేల?
 వరపదార్థములెల్ల ♦ వండి మ్రొగుచు మాయ
 ధనధాన్యములఁగూర్చి ♦ దాచనేల?
 సతిసుతాదులవల్ల ♦ వెతలు బొందుచు సదా
 క్షితియందు మతిలేక ♦ బ్రతుకనేల ?
 యాశలోఁబడిపోయి ♦ గాసిఁ జెందుచు దివ్య
 నరజన్మ ఫలితంబు ♦ జెరుపనేల?

గీ॥ సచ్చిదానంద బ్రహ్మంబు ♦ నిత్యమగుటఁ
 దెలిసి పరికించి మానవుల్ ♦ మెలఁగఁ దగిన
 కాల సత్యస్వరూపంబు ♦ గాంచెనేని
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య!

— ౨౦

సీ॥ వేదశాస్త్రాదుల ♦ వాదమంతయుఁగూడి
 హంసమార్గంబు నం ♦ దణఁగిపోవు
 ధనధాన్యరాసుల ♦ ఘనత సర్వంబును
 సతికోర్కెలోఁజొచ్చి ♦ సమసిపోవు
 జప తపంబులఁగల్గు ♦ నుపయోగ మంతయు
 సతిమోహదృష్టియం ♦ దతికిపోవు
 కర్మభ్రాంతినిజేయు ♦ ధర్మంబులన్నియుఁ
 దిరిగి జన్మంబుతో ♦ మదికిపోవు

గీ॥ నన్ని కార్యంబు లీరీతి ♦ సంతమగును
 గాన ముక్తికి మార్గంబు ♦ గాంచుటకును
 హతము సాధింపవలెఁ జిత్త ♦ కఠినమూని
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య!

— ౨౧

- సీ॥ ధాతిఁజేయఁగొన్నట్లు * ఫలిహామ్రను వస్తి
 సౌలికర్మలవల్ల * జులినముడుగు
 నేతి త్రావకజుల * చేత ముక్కును కండ్లు
 వరకుదీసిండు క * పాలభాతి
 వలన భూమిభయంపు * చిలము శంభ్రముగొంచు
 పట్కర్మ లివినత్తి * సంతసమున
 నువ్వభక్తి రచుట * కొప్పకేల్లవ్వడు
 వాయుసాధనమును * జేయుచుండి
- గీ॥ పీనుఁగులతిలడి మొదలంట * మాని సర్వు
 మహాని కుంభకవీనులను * బూనవలయుఁ
 గాని మాటల హతసిద్ధి * గలుగజూచు
 రాజయోగింద్ర! లక్ష్మీనా * రాయశార్య ! ౨౨
- సీ॥ సాహమెప్పడొ వీడి * జేహయంత్రముతోడ
 మాయమై చనిపోవు * న్యాయమరసి
 పలురీతులగు స్నాన * ములు జేయుచును సదా
 ఫలకందములముల * గలిగివెలయు
 సృష్టిలో నరజాతి * కిష్టహా రుచులెల్లఁ
 గనిపెట్టితిని ప్రియ * కముగ వాయు
 పునుబట్టి కుంభకం * బొనరించి కుటశోధ
 నముఁ జేయవలెఁగాని * యమితమైన
- గీ॥ భుక్తిఁగోరుచు స్థిరమైన * బుద్ధిలేక
 కల్లలరచుచు నెల్లయెం * గిళ్ళుదెనుచుఁ
 దిరుగు నరులకు హతయోగ * మెరుకపడునె ?
 రాజయోగింద్ర! లక్ష్మీనా * రాయశార్య ! ౨౩

- సీ॥ ఘనయోగిననీ సదా ♦ గంజాయి వాడెడు
మనుజుఁ డీ హాతయోగ ♦ మహిమఁ గనునె ?
సృష్టిస్వభావమా ♦ నష్టమంచెడు మూఢ
మనుజుఁ డీ హాతయోగ ♦ మహిమఁ గనునె ?
హింసఁజేయుచు సదా ♦ సంసారమునఁ దేలు
మనుజుఁ డీ హాతయోగ ♦ మహిమఁ గనునె ?
పులుసుస్వకారముల్ ♦ గలిపి భక్షణఁజేయు
మనుజుఁ డీ హాతయోగ ♦ మహిమఁ గనునె ?
- గీ॥ దేహమునఁబుట్టు సాత్మసం ♦ దేహారట్టుఁ
దీరఁజేసెడు వాయుసం ♦ చారశక్తి
మరిగి సాధించు సద్గురుఁ ♦ జేరుఁడుగాని
రాజయోగింద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య! ౨౪
- సీ॥ మాటలే వేదాంత ♦ నూటియంచును సదా
మతభోధఁ గావించు ♦ చతురులైన
తత్త్వముల్ వేదాంత ♦ ధర్మమంచును సదా
యతి గానమొనరించు ♦ నధికులైన
పద్యముల్ వేదాంత ♦ విద్యయంచును సదా
చదివి యర్థముఁజేయు ♦ సరస్సులైన
శ్లోకముల్ వేదాంత ♦ శోధయంచును సదా
శ్రద్ధతోఁజూచు ప్ర ♦ సిద్ధులైన
గీ॥ ధరణిలోపల సెట్టి న ♦ త్పురుషులైన
హాతము సాధించి గుర్తించి ♦ హంస తత్త్వ
సిద్ధిఁ గనకున్న దోషముల్ ♦ దిద్దుటెట్లు?
రాజయోగింద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య! ౨౫

సీ॥ బ్రతికినన్నాళ్ళు సంతాపముఁగోరి
యేడ్చి యంతయు వీడు ♦ తెరిగియుండి
సతి నుతాదులఁబెంచి ♦ సంతోషపడి నేలఁ

గూలిపోయెడు విద్యుఁ ♦ గూర్చుచుండి
యాశదీరక పనుల్ ♦ చేసి యార్జించు స
ర్వాదాయనాశసం ♦ బరయుచుండి
పులుసుప్పుకారముల్ ♦ గలిపి మ్రొగుచు సదా
వలురోగములకు లోఁ ♦ బడుచునుండి

గీ॥ సృష్టిజూచుచు నిరత మీ ♦ కష్టములను
దెలిసి తెలియక వెతఁగాచి ♦ మెలఁగునట్టి
మానవులకెట్లు గురుబోధ ♦ మదికిఁదట్టు ?
రాజయోగింద్రీ! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య!

— ౨౬

సీ॥ గాయత్రియనునది ♦ గానమంత్రముగాదు
తత్త్వభావముఁగాంచు ♦ తలఁపుగాని
యాగముల్ జేయుట ♦ భోగంబులకుఁగాదు
సేతి పోషాధించు ♦ నిష్ఠగాని
హతయోగమనునది ♦ మతముఁజేరుటగాదు
ఘటశుద్ధిఁగావించు ♦ నటనగాని
సన్యాసమనునది ♦ సతిని వీడుటగాదు

యత్కౌశ ఖండించు ♦ నాజ్ఞగాని
గీ॥ యాదిదెలియక మూఢు లీ ♦ యవనియందు
మాయకొడిగట్టి గురువులై ♦ మానవులకు
బోధఁజేతురు పరమాత్మ ♦ శోధలేక
రాజయోగింద్రీ! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య!

— ౨౭

సీ॥ గాయత్రిభావ మా ♦ దాయ పచ్చినఁ జాలు
 పంచభూతములు సి ♦ ద్ధించినట్లే!
 హంసభావముఁ జూచి ♦ హింస మానినఁజాలు
 సర్వ ధర్మంబులు ♦ సలిపినట్లే!
 నిత్యమాలోచించి ♦ సత్యమూనినఁ జాలు
 నాముష్మిక నుఖంబు ♦ లబ్ధినట్లే!
 సాత్త్వికాహారియై ♦ సంచరించినఁ జాలు
 స్థిరమైన గురుసూటి ♦ దొరకినట్లే!
 గీ॥ తెలిసి తెలియని మనుజు లీ ♦ కలియుగమున
 వందలును వేలు లక్షలు ♦ వరుసఁదప్పి
 పలువిధంబులఁ గవ్వముల్ ♦ పడుదు రకట!
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య!

౨౮

సీ॥ ఉపనిషద్వాక్యార్థ ♦ మూహించుటేగాని
 మాయకార్యంబులు ♦ మానలేక
 యుపవాసములకోర్చి ♦ తపియించుటేగాని
 కల్మషాదుల పొట్టఁ ♦ గడుగలేక
 ధర్మమార్గము నదా ♦ తలపెట్టుటేగాని
 మనసులో మర్మంబు ♦ లణఁచలేక
 యతిభుక్తికై మహా ♦ వేతనెందుటేగాని
 యాహారనిర్ణయం ♦ బరయలేక
 గీ॥ మాయవేషంబులను వేసి ♦ మమతఁగాంచి
 సర్వమాశించి తుదకేమి ♦ నిర్వహించి
 పట్టుకొని పోదు రిటువంటి ♦ పాడునరులు
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య!

౨౯

సీ॥ సన్యాసమునకంటె * సాఖ్యంబు లేదంచు
 ముష్టికై సనిఁబూను * మూర్ఖులెల్ల
 శివమలంబునకంటె * స్థిరమేమి జేదంచు
 దరిఁగొనలేని చా * దస్తులెల్ల
 వైష్ణవంబునకంటె * వరభక్తి జేదంచు
 హీనులై చరియించు * దీనులెల్ల
 శాక్తేయమునకంటె * శరణంబు భేదంచు
 గల్లుమాంసమువాడు * కఠినులెల్ల

గీ॥ జ్ఞాపమార్గంబు చెడి భక్తి * హీనులగుచు
 మూలమించక యాశలో * గూలిపోయి
 కష్టపడి చచ్చుటేగాని * కనరుముక్తి
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా * రాయణార్య!

30

సీ॥ కాంతసాఖ్యముఁగోరి * కామమాఘఁగలేక
 కలసివంత నె చింత * గలుగుచుండె
 గలిగినంత నె జేమా * బలమైల్ల జెప్పిపోయి
 యుతికష్టములువచ్చి * యంటుచుండె
 అంటిన వెంటనే * యూదాయమునుజేయి
 మానసంబున వాంఛ * మనలుచుండె
 మసలినంత నె సర్వ * విషవస్తువులుకూడ
 పునఃపదార్థములుగాఁ * దనరుచుండె

గీ॥ దనరుచుండు సదార్థములే * దినదినంబు
 భోగమంచును భుజియింపి * బొజ్జఁపెంచి
 కూలుచున్నారు మానవుల్ * గుత్తుదప్పి
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా * రాయణార్య!

31

సీ॥ ఆలినేవకుఁబూట ♦ కూలిఁజేసెడు నీళ్లుఁ

డిహలోకమున ముళ్ళ ♦ మహిమఁగనునె?

మాయబుద్ధులుగల్గి ♦ మాటబాడెడు దుష్టుఁ

డవనిపై దివ్యాను ♦ భవముఁ గనునె?

వలువిధంబుల నవ్వ ♦ తులఁబెన్నకొను మూఢుఁ

డిలఁడుండు పంపూర్ణ ♦ ఫలముఁగనునె

నూటిఁగావక పొట్ట ♦ కూటికేడ్చెదదీఱుఁ

దుర్విపై స్థిరమైన ♦ యుక్తిఁగనునె

గీ॥ పెక్కుసంగతులనుశేర్చ ♦ టక్కుఁజూప

కెరిగి యుండివ వొకమైన ♦ జతువునట్టి

పురుషవక్త్యుండె యోగపం ♦ పూర్ణుఁడవని

రాజయోగీంద్ర ! లక్ష్మీనా ♦ రాఘవాత్మ ! 32

సీ॥ సంసారమును వీడి ♦ నవ్యసింహగఁ గోరు

మనుజుఁ డొక్కొక వేళ ♦ మాయఁదెలిసి

రోగబాధలు చూచి ♦ యోగసాఖ్యముఁ గోరు

మనుజుఁ డొక్కొక వేళ ♦ మాయఁదెలిసి

వివిధకర్మలవల్ల ♦ విసికి పుణ్యముఁగోరు

మనుజుఁ డొక్కొక వేళ ♦ మాయఁదెలిసి

యెందు కీ తనువంచు ♦ నెంచి ముక్తినిఁగోరు

మనుజుఁ డొక్కొక వేళ ♦ మాయఁదెలిసి

గీ॥ నిలుపఁజాలక దుర్బుద్ధి ♦ నిలుపఁజేసి

పుట్టు సుజ్ఞాప మొకచోటఁ ♦ గట్టిపెట్టి

మాయమైపోవు సంసార ♦ మగ్నుఁడగుచు

రాజయోగీంద్ర ! లక్ష్మీనా ♦ రాఘవాత్మ ! 33

సీ॥ సంసారమునఁ జేరి ♦ చావఁజూతురుగాని
 లక్ష్యముంచరు మహా ♦ లాభమునకు
 విచ్చిబట్టిన రీతి ♦ కుక్కి కేడ్తురుగాని
 లక్ష్యముంచరు మహా ♦ లాభమునకు
 పలుదుఃఖముల కోర్చి ♦ కలుకుచుందురుగాని
 లక్ష్యముంచరు మహా ♦ లాభమునకు
 తెగఁదిని మత్తెక్కి ♦ పొగరుఁ గాంతురుగాని
 లక్ష్యముంచరు మహా ♦ లాభమునకు

గీ॥ నిట్టిపలుగాకి మనుజు లీ ♦ సృష్టియందు
 హీనకర్మలు గుర్తించి ♦ మానలేక
 చెరువుచున్నారు యోగముల్ ♦ జరుగనీక
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా! ♦ రాయగార్య!

3౪

సీ॥ మంత్రీశాస్త్రమునందు ♦ మహిమఁ జూచితిసంచుఁ
 జెప్పి తప్పదుపనుల్ ♦ చేయుచుండి
 శిలరూపమున దైవ ♦ బలముఁజూచితిసంచుఁ
 జెప్పి తప్పదుపనుల్ ♦ చేయుచుండి
 మతములన్నిటియందు ♦ మనలిఁచూచితిసంచుఁ
 జెప్పి తప్పదుపనుల్ ♦ చేయుచుండి
 యోగీశ్వరులచెంత ♦ కేగి వచ్చితిసంచుఁ
 జెప్పి తప్పదుపనుల్ ♦ చేయుచుండి

గీ॥ మానసంబున మితిలేని ♦ మలినముండి
 పైకి ఘనవేషధారులై ♦ బరగుచుండి
 కూలుచున్నారు దుర్జనుల్ ♦ గుర్తులెండి
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయగార్య!

3౫

సీ॥ ధరణిలోపలఁ బెక్కు ♦ రెరిగి చూచితిసంచుఁ
జెప్పుచుండియు దారిఁ ♦ దప్పితిరిగి
వేదశాస్త్రములెల్ల ♦ వెదకి కాంచితిసంచుఁ
జెప్పుచుండియు మాయఁ ♦ గప్పితిరిగి
మానవాచరణంబు ♦ మది నెరుంగుదుసంచుఁ
జెప్పుచుండియు నోరు ♦ విప్పితిరిగి
శూరత్వమున భూమిఁ ♦ జట్టు బెట్టెదసంచుఁ
జెప్పుచుండియు భార్య ♦ కొప్పితిరిగి

గీ॥ చెప్పటేగాని చేతలు ♦ చేతగాక
యఖిలమాయలకొడిఁగట్టి ♦ యంత మొందు
మానవులకెట్లు వైరాగ్య ♦ మహిమ దెలియు
రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య!

3౬

సీ॥ తత్త్వభావముఁ గాంచి ♦ తను వెరిగినవాఁడు
సంసారచింతతోఁ ♦ జావనేల?
మనసులో దుశ్చింత ♦ లను వధించినవాఁడు
తప్పవదార్థముల్ ♦ దలఁపనేల?
కడుపులోపలికుఱ్ఱు ♦ గడుగ నేర్చినవాఁడు
ఒడలికై దుఃఖముల్ ♦ గుడువనేల?
ఆధారమున వాయు ♦ శోధఁజేసినవాఁడు
రోగంబులకుఁ జాటు ♦ దాగనేల?

గీ॥ రాజయోగానుభవ దివ్య ♦ తేజమెరిగి
సద్గురుభ్యాసముద్రచే ♦ సత్యమైన
బాటఁబట్టిన వాని కే ♦ బాధలేల
రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య!

32

- సీ॥ తనువులోపలకెల్లఁ ♦ తప్పలార్జనఁజేసి
 యడవిఁజేరిదునులు ♦ గుడవనేల?
 మనసులోపలకెల్ల ♦ గుణములార్జనఁ జేసి
 మాంతు వేషములచే ♦ మసలనేల?
 దశవాయువులకెల్ల ♦ విషములార్జనఁ జేసి
 స్థిరముఁ గానక సదా ♦ తిరుగనేల?
 యింద్రియములకెల్ల ♦ నిచ్చులార్జనఁజేసి
 సన్న్యాసమునఁ జేరి ♦ చావనేల?
 గీ॥ విహితగురుమూర్తి శరుణచే ♦ విశ్వమెడిగి
 గతివిఞ్చితిని వర్తింతు ♦ యతికి సర్వ
 సంగతులు దేహమునఁజూడ ♦ జక్కఁబడవె ?
 రాజయోగీంద్ర! బ్రహ్మినా ♦ రాయణార్య! 3౮
- సీ॥ అర్థమేమియులేని ♦ మొద్దుమాటలు కొన్ని
 యోగలక్ష్యములంతు ♦ వాగివాగి
 తెలివిమాలినపచ్చి ♦ పలుగుమాటలుకొన్ని
 తత్వభావములంతుఁ ♦ దలంచి తలంచి
 మాతృభాషను గల్గు ♦ మాయమాటలుకొన్ని
 బ్రహ్మవిద్యయటంతు ♦ భ్రమసి భ్రమసి
 బీజంబులనిచెప్పా ♦ పిచ్చిమాటలు కొన్ని
 గురుమంత్రమునుకొంతు ♦ మురిసి మురిసి
 గీ॥ పరము సాధించు సుజ్ఞాన ♦ మొదట లేక
 మూఁటిచే బాధపడి పొట్ట ♦ కూఁటికేడ్చి
 మాయమై పోవుచుండు రీ ♦ మనుజులకట!
 రాజయోగీంద్ర! బ్రహ్మినా ♦ రాయణార్య! 3౯

సీ॥ పొగచుట్టఁ గాల్చుట ♦ పొడుమును బీల్చుట
 పగలునిశ్చించుట ♦ తెగులుబడుట
 గంజాయిదాపుట ♦ బంజులఁగోరుట
 సారాగు కల్లు పాన ♦ సములఁ గొనుట
 తెగమెక్కుటకు సుఖం ♦ బగ్గు పిండివంటలు
 బుఱుముప్పకారంబు ♦ లెలమిఁదినట
 యనెడు దుర్గుణపుంజ ♦ మధికార మొనరింప
 మనసు సేవకవృత్తి ♦ మరిఁగితిరుగు

గీ॥ నట్టివానికి యోగముల్ ♦ పట్టుపడునె?
 యాసనాదిగ ముద్రల ♦ నభ్యసించి
 సన్యసించిన శాస్త్రముల్ ♦ చదివి వినిన
 రాజయోగింద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణాద్య! రం

సీ॥ ఆదికాలమునుండి ♦ యథ్యాత్మ చింతచే
 మాంసభక్షణవీడి ♦ హింసమాని
 సన్మార్గ చరితులై ♦ సంసారకష్టముల్
 దుఃఖంబు గల్గియు మనో ♦ దృష్టి మరచి
 బాధఁజెందుచు మాయ ♦ బంధనంబులఁజెక్కి
 చప్పిడి తనువున ♦ కొప్పదనుచు
 పులుసుప్పకారముల్ ♦ కలనైన వీడక
 విప్రోత్తములై యోగ ♦ విఫలులైరి

గీ॥ దీర్ఘ కాలంబునుండి దు ♦ స్మార్గు లగుచు
 మాంసభక్షణ విడువని ♦ మానవులకు
 యోగసాధన కార్యముల్ ♦ సాగు పెట్టు?
 రాజయోగింద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణాద్య! రం

- సీ॥ మనుజాశనముగాని ♦ మాంసాదులనుగూడఁ
 బులు సువ్వు కారముల్ ♦ గలిపి వండి
 దువ్వు స్వభావమా ♦ దుంపలాకులు గూడఁ
 బులుసువ్వు కారముల్ ♦ గలిపివండి
 చెప్పఁగూడని పాడు ♦ చేదు కాయలుగూడఁ
 బులుసువ్వు కారముల్ ♦ గలిపి వండి
 యోపదార్థమునైనఁ ♦ దీప్తిసైతముఁ జేర్చి
 పులుసువ్వు కారముల్ ♦ గలిపి వండి
 గీ॥ భోజనముఁ జేయుటే మహా ♦ భోగమంచుఁ
 దప్పఁ గనలేక వ్యాధుల ♦ కొప్పకొనుచు
 మ్రింగువారికి యోగ మొ ♦ సంగరాదు
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య! ర-౨
- సీ॥ ఉప్పభక్షించు టి ♦ యుద్వీయం దతిరోత
 పాడిఁగోరుటఁగూడ ♦ వరమరోత
 మత్స్య మాంసములతో ♦ మనఁదలంచుటరోత
 కల్లుఁద్రావుట ♦ యంతకంటెరోత
 గంజాయిసేవించి ♦ గాసిజెందుటరోత
 మాయస్వరూపమా ♦ మహిమరోత
 సతికి సంబంధించు ♦ ప్రతికార్యమును రోత
 గతులెరుంగని ముండి ♦ బ్రతుకురోత
 గీ॥ సత్యమెరుంగని మనుజులీ ♦ కృత్యములను
 వీడఁ జాలక మత్తులై ♦ విర్రా వీగి
 శ్రోవముగ నెంచి ప్రేమతోఁ ♦ జేతురకట!
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య! ర-3

సీ॥ ఉప్పుదినెడు జీవు ♦ లుర్విపై నున్నవే ?

ఘృవిధంబుల గోగ ♦ బాధఁ గనుచు

ఉప్పుదినెడుజీవు ♦ లుర్విపై నున్నవే?

యతిభుక్తికై మహా ♦ వెలలు గనుచు

ఉప్పుదినెడు జీవు ♦ లుర్విపై నున్నవే?

సంసార చింతతో ♦ జావుఁగనుచు

ఉప్పుదినెడుజీవు ♦ లుర్విపై నున్నవే?

మిథ్యగాఁ జనిపోవు ♦ విద్యఁగనుచు

గీ॥ మోసపడి యేడ్చు జీవముల్ ♦ లేశమైన

లేవుధరపైని మానవుల్ ♦ లవణ రుచిని

మరిగి పలురీతి కష్టముల్ ♦ గరతు రకట!

రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య! రర

సీ॥ మానవాహార స ♦ స్మహిమఁ జూచిన ఘనుం

డింతికై మదియందుఁ ♦ జింతఁగనునె?

మానవాహార స ♦ స్మహిమఁజూచిన ఘనుం

డేవదార్థమునైన ♦ నాపుకొనునె?

మానవాహార స ♦ స్మహిమఁజూచిన ఘనుం

డెప్పుడైనను హింస ♦ కొప్పకొనునె?

మానవాహార స ♦ స్మహిమఁజూచిన ఘనుం

డెట్టివ్యాధులకైనఁ ♦ బట్టువడునె?

గీ॥ దీక్షమణిఁబెట్టి సృష్టి శో ♦ ధించెనేని

మానవుని దుష్ప్రయత్నముల్ ♦ మారిపోయి

జీవపరమాత్మలకు నైక్య ♦ భావముమరు

రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య! రర

- సీ॥ సమభాగమై యుష్వ ధి సర్వపర్ణమొలందుఁ
 గలిసియుండఁగ రుచుల్ ధి గానలేక
 సమభాగమై యుష్వ ధి సర్వకౌంటిలవడించుఁ
 గలిసియుండఁగ రుచుల్ ధి గానలేక
 సమభాగమై యుష్వ ధి సర్వమౌలమొలందు
 గలిసియుండఁగ రుచుల్ ధి గానలేక
 సమభాగమై యుష్వ ధి సర్వభాగ్యములందుఁ
 గలిసియుండఁగ రుచుల్ ధి గానలేక
- గీ॥ సత్యమగ్గ మంచుచుచెల్లఁ బిప్పిడంచు
 మానవులు పాడులవణంబు ధి మాటుపరిచి
 కారమునుజేర్చి తిని యోగ ధి మారులైరి
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ధి రాయణార్య! ౪౬
- సీ॥ వసనాభి నేవుడైన ధి సినలుగా మింగితే
 భుజియలో మృత్యుసం ధి దడినిజూపుఁ
 బాషాణ మేదైన ధి లేశంబు మింగితే
 ఝాములోపల రుద్ర ధి భూమిజూపుఁ
 భనిజంబు లేదైన ధి ననిశంబు మింగితే
 నెలలోనె మరణ బా ధి ధలనుజూపు
 రసమిశ్ర మేదైనఁ ధి గృహిణేసి మింగితే
 యేడాదిలో వల్ల ధి కామజూపుఁ
- గీ॥ గాని పులుసుష్వకారముల్ ధి గలిపి తినిన
 మానవుల సుస్వరూపముల్ ధి మాపుజేసి
 సర్వకృష్ణంబులిడి పాడు ధి చాపుజూపు
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ధి రాయణార్య! ౪౭

సీ॥ పల్లముల్ మూలముల్ ♦ పండ్లుకాయలుదుంప
 లాదిగాఁ గొన్నింటి ♦ నాదరముగఁ
 బులుసుప్పు కారముల్ ♦ గలిపి నీత్యమువండి
 మధురభద్రముల్ ♦ మాటుపరిచి
 తెగమెక్కి పొగరెక్కి ♦ జగమెరుంగక దుఃఖ
 వంతులై భోరదు ♦ రంతమైన
 సంసారమున కొప్పి ♦ సత్యముఁగనఁజూల
 కలుదోపంబులం ♦ దంబుఁజెంది

గీ॥ తీవ్రముగు రోగములతోడ ♦ తిప్పలుబడి
 మేనుఁజెడఁగొట్టి నంతోడ ♦ పోనిఁజేయు
 నరుల కేలాగు వైరాగ్య ♦ మెరుకపడును
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య!

రూ

సీ॥ పుట్టినప్పటి నుండి ♦ పురిటింటిలోఁగూడఁ
 బొడుతైలములెల్లఁ ♦ బైకిఁ జమిరి
 యుగ్గు ముక్కటములం ♦ నెగ్గుఁజూడకనిత్య
 మతిశ్రద్ధతోఁ ♦ బొట్ట కతుకఁజేసి
 కర్పూరమాదిగా ♦ ఘన విజంబులనెల్లఁ
 చెగమింగి పాలిచ్చి ♦ తేజమడఁచి
 పరియన్నమున కుప్పు ♦ నరిపుచ్చి నేతితోఁ
 దినిపించి వ్యాధుల ♦ కనువు పరచి

గీ॥ తనువుఁ జెడఁగొట్టు నభ్యాస ♦ మునకుఁ దెచ్చి
 మాతయే మానసాకార ♦ మహిమఁ జెరుచు
 తెరిగి వర్తించు పురుషుడే ♦ పరమగురుఁడు
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య!

రూ

సీ॥ క్షీతిపైని సరిలేని ♦ మతబోధ లోరులచేఁ

జేయింపవచ్చు తాఁ ♦ జేయవచ్చు
నవనిపై సరిలేని ♦ యధికారమొరులచే

నడిపింపవచ్చు తా ♦ నడుపవచ్చు
భూమిపై సరిలేని ♦ కామితంబోరులచేఁ

బొందింపవచ్చు తాఁ ♦ బొందవచ్చు
ధరణిపై సరిలేని ♦ దానంబులొరులచే

నిప్పింపవచ్చు తా ♦ నీయవచ్చుఁ
గీ॥ గాని పశుజాతిఫలితముల్ ♦ ఘనతఁజేసి

యిష్టులై మిగ్గు మనుజుల ♦ దుష్టగుణము
మానిపింపఁగ లేకెట్టి ♦ జ్ఞానులైన

రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య ! ౫౦

సీ॥ ఆచారమనునది ♦ యన్నమాదిగఁగల్గు

వంటకంబులకెల్ల ♦ వంటఁగట్టి
ముట్టరాదని కర్మ ♦ కట్టుఁగట్టిన వేద

శాస్త్రవేత్తలె యనా ♦ చారు లగుచు
చల్ల ఘృతంబులం ♦ దెల్లవారలు గల్గు

నెంగిల్లుఁ దినుచుండు ♦ పెరిగియుండి
పలుపేయములఁజేర్చి ♦ పచనపర్చినఁగాని

తినవచ్చునని మహా ♦ ఘనతఁజేసి
గీ॥ క్షీరమాదిగఁ గొన్ని ప ♦ దార్థములకు

వంటలేదని తెగమిగిలి ♦ యమితమైన
నీతి బోధించుచుండి రీ ♦ భూతలమున

రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య ! ౫౧

- సీ॥ ధనధాన్యములు చేర్చి ♦ ఘనతఃగాంచుటగాని
 తను నశాశ్చితమందు ♦ దలచలేక
 విభవంబనుచు గొప్ప ♦ సభలు చేయుటగాని
 తత్త్వభావముఁబాచి ♦ తరచలేక
 కుటిలమా నీమాయ ♦ నటనఁ జేయుటగాని
 కుటకుడ్డివిధులేమి ♦ గాంచలేక
 పిండివంటలతోడ ♦ దిండికేడ్చుటగాని
 యుఖ్యానయోగంబు ♦ సరయలేక
 గీ॥ మాయపనులెల్ల శ్రద్ధతో ♦ జేయ మూఢ
 మానవులు సత్యమార్గంబు ♦ మరచి నాధు
 నిండఁజేతురు దుష్కర్మ ♦ నిరతులగుచు
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య ! ౧౨
- సీ॥ ఉపయోగమని మంత్ర ♦ జపదీక్షఁగావింప
 నది మహావ్యర్థ మీ ♦ యవనియందు
 జయవిలాసములతో ♦ జగమెల్లఁబాలింప
 నది మహావ్యర్థ మీ ♦ యవనియందు
 సతిసుతాదులఁగూడి ♦ సద్యశంబొర్జింప
 నది మహావ్యర్థ మీ ♦ యవనియందు
 మన్నునువర్ణమా ♦ మహిమ సంపాదింప
 నది మహావ్యర్థ మీ ♦ యవనియందు
 గీ॥ దేహాయంత్రంబునం దిట్టి ♦ యూహలెన్నో
 కలిగి పలుదుఃఖములఁబెట్టి ♦ తొలఁగిపోవు
 టెరిఁగియుండియు నరులు ను ♦ స్థిరతఁగనరు
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య ! ౧౩

సీ॥ సద్వంశ జనితుఁడౌ ♦ విద్వాంసుఁడైనను
 విఖ్యాతిగల సత్క ♦ వీందుఁడైన
 మంత్రచింతనలప్పు ♦ మహనీయుఁ డైనను
 వన్న కెక్కిన ధైర్య ♦ పంతుఁడైన
 నతినత్యచరితుఁడౌ ♦ క్షితికాంతుఁడైనను
 వాసిఁగాంచినధర్మ ♦ వైద్యుఁడైన
 పరసాగ్గిగఱ్యుఁడౌ ♦ సంసారియైనను
 బుణ్యయాత్రలఁజేయు ♦ ధన్యుఁడైనఁ
 గీ॥ దుదఁకఁ బుడమిని సర్వంబు ♦ వదలివేసి
 కోరికలువీడి తెగనవ్వి ♦ యూరిబైట
 వల్లకాఁటికిఁజేరఁగా ♦ పలసివచ్చు
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య! ౫౪
 సీ॥ రాజ్యమేలుచు ధర్మ ♦ రక్షఁజేయుచు నున్న
 సర్వకర్మలు సదా ♦ సలుపుచున్న
 భూమి సంపాదించి ♦ తేమపద్ధతిఁ గన్న
 నిండ్లుగట్టించుట ♦ కిష్టమున్న
 నతిద్రోవ్యమార్జించి ♦ బ్రతుకఁజూచుచునున్న
 ధరఁజేపై ఘనముగాఁ ♦ దిరుగుచున్న
 నవసరంబగు వృత్తు ♦ లధికంబుగానున్న
 సగమైన వెన్నియో ♦ మిగిలియున్నఁ
 గీ॥ గాలమాసన్నమైనచోఁ ♦ గట్టిపెట్టి
 మాటలాడక వ్యర్థులై ♦ మట్టిగలియు
 తెరిగియుండియు నరులాత్మ ♦ గురుతుఁగనరు
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య! ౫౫

సీ॥ అకళంకవంతుడౌ ♦ సుకపీందుడైనఁ దా
 నతికష్టపడు కాల ♦ గతినిబట్టి
 అతిపుణ్యనిరతుడౌ ♦ నాచార్యుడైనఁ దా
 నతికష్టపడు కాల ♦ గతినిబట్టి
 అతిధర్మయుక్తుడౌ ♦ క్షీణికాంతుడైనఁ దా
 నతికష్టపడు కాల ♦ గతినిబట్టి
 అతిధైర్యశీలుడౌ ♦ మతకర్తయైనఁ దా
 నతికష్టపడు కాల ♦ గతినిబట్టి

గీ॥ కాలగతివల్ల మానవుల్ ♦ నేలఁగలియు
 టెరిగి యజ్ఞానవంతులై ♦ మరచిపోయి
 సర్వదోషంబు లార్జింతు ♦ రుర్వియందు
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య!

౫౬

సీ॥ ప్రాణమేగినవెన్న ♦ ప్రతిమానవునిగొప్ప
 వల్లకాటను గాన ♦ వచ్చుచుండ
 నూపిరేగినవెన్న ♦ నంద్యోగములశక్తి
 వల్లకాటను గాన ♦ వచ్చుచుండ
 మృతివహించినవెన్న ♦ సతినుతాదులపేమ
 వల్లకాటను గాన ♦ వచ్చుచుండఁ
 జచ్చిపోయినవెన్న ♦ సౌందర్యములరీతి
 వల్లకాటను గాన ♦ వచ్చుచుండ

గీ॥ లెక్కఁజూడక వ్యర్థమా ♦ దుఃఖములకుఁ
 బాతులైనట్టి మానవ ♦ మాతులవని
 స్థిరత రాత్మానుభవనుఖం ♦ బెరుగుటెట్లు?
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య!

౫౭

- సీ॥ ప్రాణముల్ పోనానా * స్ర్విభూనపుని గాళి
మును బంధుమిత్రులై * నను నహించి
నామస్వరూపముల్ * వాశనబొనరింప
సతిసుతాదుల నెల్ల * హితవుపరచి
రుద్రభూమికే శేర్చి * ఋణబంధములఁగోపి
మట్టిలోపలఁగల్పి * మగిడివచ్చి
పిన్న పెద్దలుఁజూడఁ * తిచ్చి కార్యము తెల్లఁ
జేసి ఘరాఢాశ్మలై * గాసిఁజెందు
గీ॥ మానవులు జేహభర్తృంబుఁ * గానలేని
పనికిమాలిన యతిమాణు * పనులనెల్ల
విమలపై రాగ్యసంగతుల్ * విసరు జగతి
రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా * రాయణార్య! ౫౮
- సీ॥ ధనధాన్యములు బంధు * జనములాదిగఁగల్గు
ఫరిహరమేమియుఁ * బనికిరాక
మిథ్యగాఁజనిపోవు * సుదోగమునఁగల్గు
ధీరత్వమేమి యు * క్కరకురాక
బుద్ధినేరకతప్ప * భుక్తిచే నార్జించు
చేవతో నేమియుఁ * జేయలేక
సతిసుతాదులు చెంత * వతిచింతతోఁ జేయు
ఘనరసంబేమియుఁ * గానలేక
గీ॥ యూపిరేగిన వెంటనే * యూర్చిబైట
రుద్రభూమికే బనిబెట్టి * ఋణముఁదీర్చు
ఔదిగియుండియు మానవుల్ * సీరముఁగనరు
రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా * రాయణార్య! ౫౯

సీ॥ తల్లిదండ్రులు నక్క ♦ సల్లెండు బావలు
 నన్నదమ్ములు మోడ ♦ మందుపెల్ల
 నాలుబిడ్డలు సొంత ♦ యత్త మామలు నదా
 యసమానురాగులై ♦ మసలుపెల్ల
 నఖిలవిద్యలు మంచి ♦ సఖులు బంధుశ్రేణి
 పశుధనంబులు గొప్ప ♦ వసతులెల్ల
 జగత్పై స్థావర ♦ జంగమాదులతోడ

నీడి కన్పించు బ్రీ ♦ హృండ్ మెల్లఁ
 గీ॥ గన్నమూసినతోడనే ♦ సున్నయగుచు
 మాయమైపోవు సంగతి ♦ మరచి సర్వ
 పాపములఁజేయుచుండు రీ ♦ పాడునరులు
 రాజయోగింద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య!

౬౦

సీ॥ ప్రాణముల్ దేహము ♦ దానియుండఁగ భక్తి
 గురునియోగమునందు ♦ గుదురవలయుఁ
 గుదిరినంతనే తత్త్వ ♦ మెదయందుఁ దలపోసి
 మాయకార్యములెల్ల ♦ మానవలయు
 మానినంతనే సర్వ ♦ మాలిన్యములుఁ బోయి
 యచలన్వరూపంబు ♦ సందవలయు
 నందినంతనే మోడ ♦ మంది మానవులెల్ల,
 సంతసంబునఁ బూజ ♦ సలుపవలయుఁ

గీ॥ గాని టక్కరివృత్తితో ♦ మేనుజెంచి
 మదికి వెలఁబెంచి జీవించు ♦ మనుజుఁ డెట్లు
 నిర్వికల్పనమాధిలో ♦ నిలువఁ గలఁడు?
 రాజయోగింద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య!

౬౧

సీ॥ వేదాంతినని సదా ♦ వాదించినంతనే

యోగమొప్పున లోన ♦ బాగులేక
యతిపండితుడనంచు ♦ మఱినెంచినంతనే

మాటలొప్పున శాస్త్ర ♦ నూటిలేక
భాగ్యవంతుడనంచు ♦ భావించినంతనే

చర్యలొప్పున ద్రవ్య ♦ శక్తిలేక
కడుబలాఘ్యుడనంచు ♦ గర్వించినంతనే

పంతమొప్పున దేహ ♦ పటిమలేక
గీ॥ హతము సాధింతునని యోగ ♦ మతముఁజేర

నఖిలవేదాంతసారమై ♦ నట్టిరాజ

యోగమొప్పున చిచ్ఛక్తి ♦ బాగులేక

రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మి నా ♦ రాయణార్య! ౬౨

సీ॥ రాజయోగినిఁ జూచి ♦ పూజసల్పక మహా

పలుగాకివాక్యముల్ ♦ బలుకుచుండి

గురుభావమునఁగల్గు ♦ గుర్తుఁగాంచక సదా

యాశలోఁబడిపోయి ♦ యడలుచుండి

మనసునిల్కడలేని ♦ మాటలాడుచు ఘోర

విషయానురాగులై ♦ మసలుచుండి

యేకభావముఁ బాసి ♦ యేడ్చి యంతయు వీడి

సర్వదోషములతోఁ ♦ జచ్చుచుండి

గీ॥ సృష్టిఁ గనలేక యాశతోఁ ♦ గవ్వమొందు

తెలివిమాలిన యాచార ♦ ములనుజేయు

నరులకేలాగు పరమార్థ ♦ మెరుకపడును?

రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మి నా ♦ రాయణార్య! ౬౩

సీ॥ దేశాటనంబెట్లు ♦ దేహశుద్ధిని జేయు
గురుకటాక్షమున ను ♦ స్థిరతఃగనక
కల్లమంత్రము లెట్లు ♦ కర్మశుద్ధిని జేయు
గురుకటాక్షమున ను ♦ స్థిరతఃగనక
శిలల రూపములెట్లు ♦ చిత్తశుద్ధిని జేయు
గురుకటాక్షమున ను ♦ స్థిరతఃగనక
అడవిలోనునికెట్లు ♦ లాత్మశుద్ధిని జేయు
గురుకటాక్షమున ను ♦ స్థిరతఃగనక

గీ॥ పిచ్చిలోబడి యింద్రియా ♦ పేక్షవలన
మాయపనులిట్లుజేసి యు ♦ మేయమైన
దుఃఖములఁ బొందుచుందు రీ ♦ తిక్కనరులు
రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య !

౬౪

సీ॥ నిర్మలాకారమా ♦ నిర్గుణబ్రహ్మాంబుఁ
గనలేక నన్నార్గ ♦ మునకుడప్పి
మోసయుక్తంబైన ♦ వేషముల్ ధరియించి
దుష్టవర్తనలచేఁ ♦ గవ్వపడుచు
నున్ననద్యావముల్ ♦ సున్నజాట్టుకపోవ
మంత్రోపదేశమన్ ♦ మాయవలన
గురుధర్మమని శిష్య ♦ వరులసమ్మతిజేసి
పాదతీర్థములిచ్చి ♦ బాధపెట్టు

గీ॥ ఘోరనుర్మార్గమునఁజొచ్చి ♦ మేరమిరి
సంచరింపుచు సృష్టిగు ♦ ర్తించలేని
నరుని నద్గురువనిచెప్ప ♦ నగవుగాదె ?
రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య !

౬౫

సీ॥ ఆలయంబులంగట్టి * యథామతైవంతనే
 పరమాత్మ ఘనతత్త్వ * మెరుగుపెట్టు?
 పుణ్యయాత్రల కేగి * పూజ్యైవంతనే
 పరమాత్మఘనతత్త్వ * మెరుగుపెట్టు?
 సత్రముల్ గట్టించి * నిరసైవంతనే
 - పరమాత్మఘనతత్త్వ * మెరుగుపెట్టు?
 యాగముల్ జేయించి * త్యాగియైవంతనే
 పరమాత్మఘనతత్త్వ * మెరుగుపెట్టు?

గీ॥ స్థిరముఁ బరికించు గురువర్యుఁ * దెలిసెట్టి
 శుద్ధమై నిత్యమై సుప్ర * సిద్ధమైన
 యాత్మభావముఁ దెలియ * యవనియందు
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా * రాయణార్య!

౬౬

సీ॥ లోజూవుఁ జూడక * లోకంబుఁజూచితే
 పలువిధంబుల దుఃఖ * ఫలితమిచ్చు
 లోకవృత్తులు మాని * లోజూవుఁజూచితే
 జేహకుందలి గుట్టుఁ * దెలియవచ్చు
 నొకదానిఁబూని జే * రొకదానిఁజూచితే
 త్రోవఁగానని చెడ్డ * చావువచ్చు
 స్థిరముగా నొకదాని * నిరతయుఁజూచితే
 పరలోకసుజ్ఞున * మెరుగవచ్చు

గీ॥ కాని దానిని వీడి యా * ననినదానిఁ
 జిత్రమునఁజేర్చి యుగాలోక * చింతగాల్చి
 ముక్తిఁగోంచిన మనుజులందు * ముఖ్యుడవని
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా * రాయణార్య !

౬౭

సీ॥ భూలోకమంతయుఁ ♦ బొలింది నుతిఁగొన్న
 శుక్రబిరుదలక క్తి ♦ చలనమయ్యె
 నాలోచనలఁజేసి ♦ చూలఁగా సిరిఁగొన్న
 మంత్రోపద్యలక క్తి ♦ మాయమయ్యె
 నుద్యోగమునఁజాల ♦ బౌద్ధులై పనిఁగొన్న
 పరిజనంబులక క్తి ♦ భగ్నమయ్యె
 ధరణిసేవ్యముఁజేసి ♦ స్థిరమిదే యనుకొన్న
 పంటకొవులక క్తి ♦ పతనమయ్యె

గీ॥ నయ్యయో సర్వమిడఁబాసి ♦ యరుగు నప్ప
 డేమిమోసుకపోవునో ♦ యెరుక లేని
 కష్టనరజన్మమేటి కి ♦ నృప్తియందు ?
 రాజయోగింద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య !

౬౮

సీ॥ బాలప్రాయము సాను ♦ కూలంబుగానట్టి
 యాటతోనరిపెట్టి ♦ చాటఁబెట్టి
 యశావనంబును శ్రీల ♦ యాశలోఁబడఁగొట్టి
 చింతతో నరిపెట్టి ♦ చిక్కుఁబెట్టి
 కొమారమును లోభ ♦ కాంక్షలోఁబడఁగొట్టి
 గడవతోనరిపెట్టి ♦ గాసిపెట్టి
 వృద్ధాప్యమును రోగ ♦ వృద్ధిలోఁ బడఁగొట్టి
 బాధతోనరిపెట్టి ♦ భేదపెట్టి

గీ॥ మంచిదశలెల్ల నీరీతి ♦ ముండఁబెట్టి
 మృత్యుముఖమునఁ బడిపోయి ♦ మూర్ఛితుడౌ
 నరుడు నుజ్జానమున కెప్పు ♦ డద్దుఁడగును ?
 రాజయోగింద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య !

౬౯

సీ॥ సంసారమునఁజేరి ♦ సతినుతాదులఁగోరి

వెలలుబొందినవాఁడ ♦ వెర్రివాఁడు

హంసభావముఁబొసి ♦ హింస నిత్యముఁజేసి

రోగముల్ గనువాఁడ ♦ మూఁగవాఁడు

ఘనతత్త్వమును రోసి ♦ తనువుఁ బోషణఁజేసి

మోసపోయినవాఁడ ♦ మొండివాఁడు

చుప్తచిత్తముదోచి ♦ సృష్టిభేదముఁజేసి

చచ్చిపోయినవాఁడ ♦ పిచ్చివాఁడు

గీ॥ గాని మనుజులు పరిపూర్ణుఁ ♦ గాంచిరేని

వెర్రిమొదలైన పేర్లుఁచి ♦ వెర్రిలగుచు

సంతసింతురు పరమార్థ ♦ చింతలేక

రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య!

20

సీ॥ మొదట సంసారంబు ♦ మోసి యేడ్చిన శుంత

తనయునిపైఁ బెట్టి ♦ తల్లిపోయె

దాని నాతఁడుమోసి ♦ మానక మరికొంత

కూర్చి పుత్రునకిచ్చి ♦ కూలిపోయె

నద్దాని ధరియించి ♦ హద్దుగానక మోసి

యతనిపుత్రునకిచ్చి ♦ యడఁగిపోయె

నట్టిదానిని నాతఁ ♦ డెట్టులో తెగమోసి

సతినుతాదులకిచ్చి ♦ సమసిపోయె

గీ॥ బహుతరంబులనుండి యీ ♦ బాధఁబొందు

ఔరిఁగి మానవు లీమాయ ♦ గురి ధరించి

కూలుచున్నారు పరమాత్మ ♦ గుర్తుఁదప్పి

రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య!

21

సీ॥ తల్లిదండ్రులతప్ప ♦ తనయుడై జన్మించె
 నాతప్ప మరియొక్క ♦ టాడుదయ్యె
 నట్టితప్పలరెంటి ♦ కిష్టమా రీతిగా
 మాయవావులుపెట్టి ♦ న్యాయమంచు
 చెప్పి తప్పడుపెండ్లి ♦ జేసి ఘోరంబైన
 కర్మలోబడదోసి ♦ కాళ్లుచాచి
 పలుగుచర్యలు జూడ ♦ దలపెట్టి నీచులై
 కపట వర్తనపల్పు ♦ కఠిన లవని
 గీ॥ మమతఁ జెన్నొంద స్త్రీయంత్రీ ♦ మహిమవలన
 తప్పవిషయంబులే సదా ♦ చెప్పకొనుచు
 నిలువ నియ్యరు సత్యంబు ♦ నిమిషమైన
 రాజయోగీంద్రీ! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య! 2

సీ॥ మనసులో విభ్రాంతి ♦ మానజాలక మాయ
 కట్టులోబడి జన్మ ♦ గుట్టులేక
 తల్లియాదిగఁగల్గు ♦ తన కున్నదంతయు
 స్వప్నతుల్యమటంచు ♦ జ్ఞప్తిలేక
 బుద్ధిలేకేడ్చి యీ ♦ భూమియం దిసుమంత
 మోసిపట్టుక వెళ్లు ♦ నాశలేక
 తీరని చింతలో ♦ జేరి సౌఖ్యమువీడి
 బాధకోర్చుచు దేహ ♦ శోధలేక
 గీ॥ పోవుచున్నారు చిత్రమా ♦ పోలికలతొ
 గుణము చెడిపోయి సృష్టిపై ♦ గుర్తుదప్పి
 యోగమొప్పక యీపాడు ♦ భోగపరులు
 రాజయోగీంద్రీ! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య! 23

శ్రీ

శ ర్త వ్ త ష్ట ధ ము .

సీ॥ ముట్టులోపలఁబుట్టు ♦ గొట్టరుంగని వట్టి
మురికిదేహమున కీ ♦ మురిపెమెల?
నవరంధ్రముల వెంట ♦ ద్రవముజారెడువట్టి
పాడుదేహమున కీ ♦ పదవులేల?
బిల్లలాదిగ వీడి ♦ వల్లకాటికిఁజేరు
తుచ్చదేహమున కీ ♦ గచ్చులేల?
జచ్చినఁ దరుహాలే ♦ బుచ్చిపాసనఁగొట్టు
కుళ్లుదేహమున కీ ♦ కులుకదేల?

గీ॥ నంచు మదియందుఁ దలఁప కీ ♦ యల్పనరులు
సూరవృత్తులు జేయుచుఁ ♦ గోరికలను
విడువఁజాలరు త్రిగుణ యా ♦ గడమువలన
రాజయోగింద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య!

౭౪

సీ॥ ఆయువెంచక మాయ ♦ శాయంబుఁగని మహా
శుచ్చులై సర్వదా ♦ మెచ్చుచుండి
వంచనెంచక మాయ ♦ వర్ణంబుఁగని మహా
యథములై సర్వదా ♦ వదరుచుండి
భారమెంచక మాయ ♦ భాగ్యంబుఁగని మహా
దొంగలై సర్వదా ♦ పొంగుచుండి
క్షేమమెంచక మాయ ♦ క్షేత్రంబుఁగని మహా
మోఁడులై సర్వదా ♦ మురియుచుండి

గీ॥ నిత్యవస్తువు గుర్తించు ♦ నీతిఁదప్పి
లోకసుఖముల కింద్రోతు ♦ లోటురగుచు
సంతసెంతరు దుర్జనులే ♦ చింతఁగనుచు
రాజయోగింద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య!

౭౫

సీ॥ బూతులోపలుఁ బుట్టి ♦ బూతునే చేసట్లు
 నరులు బూతులటంచు ♦ నవ్వనేల?
 బూతుపై నుద్ధిఁబెట్టి ♦ బూతు నిత్యముఁదట్టు
 నరులు బూతులటంచు ♦ నవ్వనేల?
 బూతుకై యూనించి ♦ బూతు నుపాసించు
 నరులు బూతులటంచు ♦ నవ్వనేల?
 బూతు లక్ష్యముఁజేసి ♦ బూతుతో కనుమూయు
 నరులు బూతులటంచు ♦ నవ్వనేల?

గీ॥ బూతు ఖానవలోక ప్రి ♦ ఖ్యాత్యయైవ
 మూలనూహించి నిజమెంచి ♦ ముదముఁగాంచు
 నట్టి నుజ్జానమెరుగ కీ ♦ యవనిధుండు
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య!

౭౬

సీ॥ జాతంబుఁ దెల్పుగా ♦ బూతంచు నిరసించి
 బూతుతోఁ బడియుండి ♦ సీతీలేక
 మరణంబుఁ దెల్పుగా ♦ సరిగాదు పొక్కుంచు
 శిక్షలోఁ బడియుండి ♦ దీక్షలేక
 యోగంబుఁ దెల్పుగా ♦ బాగుగాదని యెంచి
 కట్టులోఁ బడియుండి ♦ గుట్టులేక
 సత్యంబుఁ దెల్పుగా ♦ నిత్యంబు నిందించి
 పూయలోఁ బడియుండి ♦ హాయిలేక

గీ॥ మానవులు నిత్య భావంబు ♦ పురచిపోయి
 వలయుదానిని దప్పగాఁ ♦ విలచి మాని
 కానివను లెల్లఁ జేయుగాఁ ♦ బూనిరకట!
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య!

౭౭

- సీ॥ సారమై ఘనఘటా ♦ ధారమా వీర్యంబుఁ
 బెక్కురీతుల నప్త ♦ పెట్టు చుండి
 బ్రహ్మ రంధ్రమునందుఁ ♦ బ్రవహించు నదీవర్య
 మతి నప్తమైపోయి ♦ యడలుచుండి
 సుస్థిరంబౌ మనో ♦ సుఖమిచ్చు వీర్యంబుఁ
 బలువిధంబులఁ బాడు ♦ పరుచు చుండి
 ప్రాణ స్వరూపమై ♦ ప్రఖ్యాతిఁ గను వీర్య
 మునువ్యర్థ మొనరించి ♦ మురియు చుండి.
- గీ॥ తుచ్చులై యోగసాధనం ♦ బిచ్చు వీర్య
 హానిఁ గావించు నశనంబు ♦ మానలేని
 మానవులకెట్లు బిందుధా ♦ రణముగల్గు
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య! 2౮.
- సీ॥ శ్రీయంత్రమున సదా ♦ చిక్కియేడ్చుచు జేహ
 మోక్ష మెంచక పాప ♦ దీక్షఁబూని
 లోక చింతను దూరి ♦ పాకులాడుచు మనో
 స్థిరమెంచ కార్య సం ♦ కరముఁ బూని
 సర్వంబుఁ దనదంచు ♦ సంగ్రహించుచు ముందు
 గతిఁగాన కతిమూఢ ♦ మతముఁ బూని
 పాడువృత్తులుఁజేయఁ ♦ బాట్లు బొందుచు లోక
 సృష్టిఁగాంచక కర్మ ♦ నిష్ఠఁ బూని
- గీ॥ బుద్ధి చాలక వెతఁగాంచి ♦ హద్దుఁదప్పి
 వివరమెంచని మనుజుడీ ♦ యవనియందు
 మోసపోవును హీనసం ♦ తోషియగుచు
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య! 2౯

సీ॥ ధరణియం దతిహీనదళః ♦ గాంచునదియైన
 మంతుడైనను సదా ♦ మాయదైనఁ
 గుల్లుడైనను మహా ♦ కుష్మరోగపుడైన
 మోటుడైనను ♦ బొట్టకూటిడైన
 దొంగడైనను నడ్డి ♦ వంగియున్నదియైన
 నెండిపోయినదైన ♦ మొండిదైన
 నంటరానిదియైన ♦ నతిపాపియైనను

గవ్వ పెట్టునదియిం ♦ కెట్టిదైనఁ
 గీ॥ బుడమియం దాఁడురూపమై ♦ పుట్టినేని
 నమ్మిపాలేరు తనమ్ముకై ♦ నరుడొకండు
 సిద్ధపడికాఁచుకొనియుండు ♦ సిగ్గులేక
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య!

౫౦

సీ॥ వేదశాస్త్రములెల్ల ♦ బోధఁ గాంచినఁ గాని
 తప్పమార్గమువీడు ♦ ధన్యుడేడి?
 సర్వతీర్థములలో ♦ స్నానమాడినఁగాని
 తప్పమార్గము వీడు ♦ ధన్యుడేడి?
 పలుమతంబులునేర్చి ♦ పఠమాడినఁగాని
 తప్పమార్గము వీడు ♦ ధన్యుడేడి?
 తలక్రిందుగాఁబెట్టి ♦ తపముఁ జేసినఁగాని
 తప్పమార్గము వీడు ♦ ధన్యుడేడి?

గీ॥ దేహమునఁ బ్రాణ ముండఁగాఁ ♦ దెలిసితప్ప
 మార్గమునువీడి వర్తించు ♦ మహితయశుఁడు
 కానఁగారాఁడు యిహలోక ♦ కాముకులలో
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య!

౫౧

సీ॥ రుచిజూడజిహ్వకు ♦ బుణ్ణములేనిది నోరి

విడువఁ డింద్రియశక్తు ♦ లడచుటెట్లు?

వాసనకై ముక్కు ♦ కాశలేనిది నోరి

విడువఁ డింద్రియశక్తు ♦ లడచుటెట్లు?

సుందరంబును గొడ్డ ♦ జూతరానిది నోరి

విడువఁ డింద్రియశక్తు ♦ లడచుటెట్లు?

వినఁగర్ణములకై నఁ ♦ బనికిరానిది నోరి

విడువఁ డింద్రియశక్తు ♦ లడచుటెట్లు?

గీ॥ కలుష సంపారదుఃఖ సం ♦ కలితమైన

విషయ సుఖవాదభ మనుజుండు ♦ విడువఁజాల

కవనిపై వ్యర్థుడగుచుండు ♦ నక్కటకట!

రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య! ౮౨

సీ॥ మంత్రముల్ సాధించు ♦ శునుజోత్తమునిశక్తి

శ్రీయంత్రమునఁ జిక్కి ♦ శిధిలమగుచు

రాజ్యభారముఁ బూను ♦ రాజోత్తమునిశక్తి

శ్రీయంత్రమునఁ జిక్కి ♦ శిధిలమగుచు

ధనముతోఁ దులఁదూగు ♦ ఘనమానవునిశక్తి

శ్రీయంత్రమునఁ జిక్కి ♦ శిధిలమగుచు

జగమంతటినిగెల్పు ♦ శుగవాని ధీశక్తి

శ్రీయంత్రమునఁ జిక్కి ♦ శిధిలమగుచు

గీ॥ మాయామైపోవు సంగతి ♦ పురచిహ్ని

క్రూరులై యెకి పంతోప ♦ దూరులగుచు

దిరుగు వరులకు సుజ్ఞాన ♦ మెరుకపడునె?

రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య! ౮౩

సీ॥ వారముల్ మాసముల్ ♦ వత్సరంబులు గూడ
 కాంతపైఁ జింతతోఁ ♦ గడచిపోవు
 వేదముల్ వాదముల్ ♦ మోదంబులును గూడ
 కాంతపైఁ జింతతోఁ ♦ గడచిపోవు
 మంత్రముల్ యంత్రముల్ ♦ తంత్రంబులునుగూడ
 కాంతపైఁ జింతతోఁ ♦ గడచిపోవు
 రాగముల్ భోగముల్ ♦ రోగంబులును గూడ
 కాంతపైఁ జింతతోఁ ♦ గడచిపోవు

గీ॥ సంతమునకేమి నిల్వ దీ ♦ యవనియందుఁ
 బరమవైరాగ్యమొక్కటే ♦ స్థిరముఁగాంచుఁ
 గాన మోనవుఁ డద్దానిఁ ♦ బూసవలయు
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య!

౨౪

సీ॥ సంతోషపడి తుచ్చ ♦ సంసారమునఁ జేరి
 మనమునం దత్యంత ♦ మమలేఁగాంచి
 యీషణత్రయముచే ♦ గాసిల్లిమాయలోఁ
 బడి కర్మకాండతో ♦ బాధఁగనుచుఁ
 బెను దోషములకంటు ♦ కొని విషంబులనెల్ల
 మ్రింగి రోగములచే ♦ భంగమొంది
 విఫలులై చనిపోవు ♦ విద్యఁగైకొని సత్య
 మెట్టిదో చూడలే ♦ సట్టిసరుల

గీ॥ కెట్లు హఠయోగమున పాయు ♦ ఎట్లు దెలియు
 శుష్కవేదాంత వాక్యముల్ ♦ ముష్కరముగఁ
 బట్కి గర్వించు నజ్ఞాన ♦ భ్రాంతిగాని;
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య!

౨౫

సీ॥ పుట్టి చచ్చుటఁబాప • పుణ్యంబు లిడుమఱో
 మహిమచే నుప్పొంగు • మనుజులెల్ల
 సకలసాభాగ్యముల్ • సంగ్రహించెడు మనో
 మహిమచే నుప్పొంగు • మనుజులెల్ల
 నుద్యోగ శక్తి నీ యావృతం • దిడుమాయ
 మహిమచే నుప్పొంగు • మనుజులెల్ల
 సుఖ దుఃఖములరెంటి నొకరీతి • నిడు కాల
 మహిమచే నుప్పొంగు • మనుజులెల్ల

గీ॥ భృమసి ధర్మార్థకామ మో • క్షములటంచు
 వెలదులను గూడి మితిలేని • పేతలుఁ జెంది
 ఘటముఁజెడగొట్టుచున్నారు • హఠజ్ఞుఁ గనక
 రాజయోగింద్ర! లక్ష్మీనా • రాయణార్య! ౩౬

సీ॥ అగ్ని సంపర్కమే • యాశకు శిరముగా
 మిదవతి కూటమే • హృదయముగను
 ఘనకార్య చింతలే • జ్ఞానేంద్రియములుగా
 నవికొన్ని కర్మేంద్రి • యములుగాఁగ
 యెరుకఁగల్గిన పనుల్ • నరములెమ్ములుగాఁగ
 నెల్లచేష్టలు రక్త • నాల్గుగాఁగ
 హనివృద్ధులు లెక్క • లేని రోహములుగా
 నిహలోక భ్రాంతియే • దేహముగను

గీ॥ మానవాకారమై సదా • మాయఁజేయు
 నాశ రూపంబు గుర్తించి • కోసివేయు
 పురుషసింహుడె యొగ నం • పూర్ణు డవని
 రాజయోగింద్ర! లక్ష్మీనా • రాయణార్య! ౩౭

సీ॥ తల్లిదండ్రులు చచ్చి ♦ వల్లకాటికి జేరు
 పెరిగి యంతటిలోన ♦ మరచిపోయి
 సంసారమునజొచ్చి ♦ చచ్చియెట్టియుఁ గూలు
 పెరిగి యంతటిలోన ♦ మరచిపోయి
 మాయకార్యములెల్ల ♦ మట్టిలోపల జేరు
 పెరిగి యంతటిలోన ♦ మరచిపోయి
 సర్వభాగ్యంబు లీ ♦ యుద్వేయంచే విడు
 పెరిగియంతటిలోన ♦ మరచిపోయి

గీ॥ ద్రవ్యమార్జించుట తమ ♦ ధర్మమంచు
 నాశ విడక రిత్త సం ♦ తోషములకు
 బద్ధులగుదురు మానవుల్ ♦ హద్దుదప్పి
 రాజయోగింద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య! ౫౮

సీ॥ ఒకప్రాణిహారకు వే ♦ రొకటి గ్రాసముఁ జేర్చి
 యుంచుమృగంబు లీ ♦ యుద్వేగలవె?
 యొకప్రాణిహారకు వే ♦ రొకటి గ్రాసముఁ జేర్చి
 యుంచెడుపక్షు లీ ♦ యుద్వేగలవె?
 యొకప్రాణిహారకు వే ♦ రొకటి గ్రాసముఁ జేర్చి
 యుంచువృక్షంబు లీ ♦ యుద్వేగలవె?
 యొకప్రాణిహారకు వే ♦ రొకటి గ్రాసముఁ జేర్చి
 యుంచెడుజీవు లీ ♦ యుద్వేగలవె?

గీ॥ కాని మానవు లద్దానిఁ ♦ బూనివట్టి
 భ్రాంతిలోఁబడి సంసార ♦ చింతఁబొంది
 కూలుచున్నారు సృష్టిపై ♦ గుర్తు లేక
 రాజయోగింద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య! ౫౯

సీ॥ పలు మోసముల కంటు ♦ బడి లంచములు బట్టి
 విధవ తీర్పులు జేయు ♦ నధముఁడొకఁడు
 బీద వాండ్రను బట్టి ♦ పీడించి తుచ్చమా
 కార్యముల జేయించు ♦ కఠినుఁడొకఁడు
 ఇరుపక్షముల న్యాయ ♦ మరయ నేరక కొల్గి
 వంతుడై వాగు దు ♦ రంతుఁడొకఁడు
 మాయా వినోదియై ♦ మహిమ జూపుచు నోటి
 దూలకై తిట్టు దు ♦ శీఘ్రుఁడొకఁడు
 గీ॥ ఇట్టి నీచులు ధరణిపై ♦ గట్టుదప్పి
 చెనటి యుద్యోగమునఁ జాల ♦ ఘనలజ్జాపి
 సంతసించురు సన్మార్గ ♦ చింతలేక
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య! ౯౦
 సీ॥ ఆచారములు చచ్చి ♦ యతిసీచములు హెచ్చి
 కరువు చిగిర్చెడి ♦ కాలమయ్యె
 నజ్ఞానమును చాల్చి ♦ నుజ్జానమును గాల్చి
 మేలు కోర్వని దుష్ట ♦ కాలమయ్యె
 సృష్టిసర్వము మారి ♦ నష్టముల చేకూరి
 గోలగల్గెడు చెడ్డ ♦ కాలమయ్యె
 కుల వృత్తు లిలదాగి ♦ వెలపైకి చెలరేగి
 కష్ట మబ్బెడు పాడు ♦ కాలమయ్యె
 గీ॥ నయ్యయో! యిప్పుడేయిట్టు ♦ లయ్యె జగతి
 ముందికెటువంటి గొప్పచే ♦ టొందవలెనో?
 తెలిసి తెలియఁగఁ జాలరీ ♦ పలుగు నరులు
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య! ౯౧

సీ॥ అవనిపై నరులయం ♦ దతిహీనుఁ డైనను
 సర్వ విద్యలుగల్గు ♦ సరసుఁడైనఁ
 బనికిమాలిన వట్టి ♦ చెనఁటివాఁడైనను
 ఘన శాంతుఁడౌగొప్ప ♦ ధనికుఁడైనఁ
 జోరుఁడైనను సదా ♦ చారుఁడైనను మహా
 రోగియైనను మంచి ♦ భోగియైనఁ
 మూలమెంచని వట్టి ♦ మూర్ఖ చిత్తుఁడైన
 వాసికెక్కిన ధైర్య ♦ వంతుఁడైన

గీ॥ నట్టి వాఁడైన సృష్టియం ♦ చెరుక జెందిఁ
 మనసు నిలుపుట కొకవిద్య ♦ మహిని గలదు
 గానియద్దాని మానవుల్ ♦ గాంచుటరుదు
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య! ౯౨

సీ॥ పృథి దినంబును కర్మ ♦ తతి యందుఁ దేలుచు
 గాసిఁ జెందుట మహా ♦ మోసమంచుఁ
 జంతలోఁ బడి నిత్య ♦ మింతికై దుఃఖించి
 చచ్చిపోవుట మహా ♦ తుచ్ఛమంచు
 వ్యర్థమా కార్యముల్ ♦ సార్థకంబుగ నెంచి
 చక్కఁజేయుట మహా ♦ దుఃఖమంచు
 సృష్టిపై వస్తువుల్ ♦ దుష్ట భోజ్యంబుగాఁ
 జేసి మ్రింగుట మహా ♦ దోషమంచు

గీ॥ సర్వమోహంబులను వీడి ♦ సన్యసించి
 కష్టతరమైన బ్రహ్మాండ ♦ సృష్టిచెలిసి
 స్థిరముఁ గాంచిన పురుషుడే ♦ పరమగురుఁడు
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య! ౯౩

- సీ॥ నిద్రలో భద్రంబు ♦ నిజముగా నెరిగితే
 మాయ విద్యలు నేర్చి ♦ మనలనేల?
 తనువులో బంగారు ♦ ఘనయోగ మెరిగితే
 నితర సువర్ణంబు ♦ వెతుకనేల?
 ఆధారమున వాయు ♦ సాధనం బెరిగితే
 నాడువాండ్రను తేరి ♦ వేడనేల?
 జిహ్వగ్రీ చాంచల్య ♦ సంహార మెరిగితే
 ఘోరమా రుచులెల్ల ♦ గోరనేల?
- గీ॥ కల్ల సన్యాస వృత్తిచే ♦ గాసిజెంది
 మతులు జెడిపోయి భ్రష్టులై ♦ మమతఁగాంచు
 మానవులకెట్లు పిండొండ ♦ మహిమదెలియు?
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య! ౯౮
- సీ॥ తనువులోపలదప్ప ♦ దాచి యుంచినఁగాని
 నడి వీధిలో నిల్చి ♦ నవ్వుచుండు
 బట్టచాటున సిగ్గు ♦ బెట్టి యుంచినఁగాని
 జైట లోకులకండ్ల ♦ బడుచునుండు
 మదిలో రహస్యంబు ♦ మరుగు పర్చినఁగాని
 యింటిపైనుండి చా ♦ టించుచుండు
 ఘటములో రోగములే ♦ గప్పివుచ్చినఁగాని
 మంచ మెక్కించి వా ♦ దించుచుండు
- గీ॥ జగతిపై నెల్లపనులిట్లు ♦ జరుగుచుండ
 మరుగుఁ జేయుట మనుజుని ♦ తరముగాదు
 కాన జ్ఞానంబు సమకూర్చు ♦ బూనవలయు
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య! ౯౯

సీ॥ అతి హేయమును గూడ ♦ నతి తుభృమనిపించు
 నది యాశమూలమా ♦ నవసరంబె
 అతి కష్టమును గూడ ♦ నతిపౌఖ్యమనిపించు
 నది యాశమూలమా ♦ నవసరంబె
 అతి ఘోరమును గూడ ♦ నతిధర్మమనిపించు
 నది యాశమూలమా ♦ నవసరంబె
 అతి నీచమును గూడ ♦ నతి ఘనంబనిపించు
 నది యాశమూలమా ♦ నవసరంబె

గీ॥ అఖిల నీతి విశారదు ♦ నైవఁగాని
 పరమ నిర్భాగ్యుడైన దు ♦ శ్చరితు శేర్చి
 స్తవముఁ జేయించునదిగూడ ♦ నవసరంబె
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్థ!

౯౬

సీ॥ పూర్వ కవీశ్వరుల్ ♦ పూర్తిఁజేసిన కావ్య
 నిచయంబులను పదా ♦ నిండఁజేసి
 వెనుకటి కబ్బముల్ ♦ వెదకి బూతు లటంచు
 దిద్ది భావములెల్ల ♦ రద్దుఁజేసి
 సకల లక్షణశాస్త్ర ♦ సారంబుగల యాది
 కవి చరిత్రములట్టె ♦ గాసిఁజేసి
 ఘనపురాణములెల్ల ♦ గల్పితంబుగ నెంచి
 మదికిఁ దోచినరీతి ♦ మార్పుఁ జేసి

గీ॥ సరసమగు హాశ్యములుకొన్ని ♦ సర్గఁహించి
 ధరణిపై వడ్డ దిడ్డ గ్రం ♦ థము లొనర్చు
 నట్టిమూఁడులు కవులైరి ♦ తుట్టతుదకు
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్థ!

౯౭

- సీ॥ సూర్య చంద్రులు మాయ ♦ సృష్టిసర్వము మాయ
 ధన ధాన్యములు మాయ ♦ తనువుమాయ
 లఖల కర్మలు మాయ ♦ యవనీశ్వరులు మాయ
 యుద్యోగములు మాయ ♦ విద్య మాయ
 తల్లిదండ్రులు మాయ ♦ తగులాటములు మాయ
 పనులన్నియును మాయ ♦ ఫలము మాయ
 సర్వజీవులు మాయ ♦ సంసార మతిమాయ
 సతిసుఖంబులు మాయ ♦ గతులు మాయ
- గీ॥ దృశ్యకార్యంబు లన్నియు ♦ దుఃఖమగుచు
 మాయగా బోవు సంగతి ♦ మరచిపోవు
 మానవుల జన్మ మతిమాయ ♦ మాయ మాయ
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య! ౯౮
- సీ॥ ప్లేగు మహావ్యాధి ♦ బాగుగా జగతియం
 దూళ్లు కొన్నిటి మొత్త ♦ మూచ్చుచుండె
 కలరా మశూచి కం ♦ బులు చాల వ్యాపించి
 పరులఁ గొందరి నప్త ♦ పరుచు చుండె
 సుఖరోగములు పెక్కు ♦ రకములై కాన్పించి
 పడుచు వాండ్రను నేల ♦ కడఁచు చుండె
 ఇకల్లుయంజా జ్వరం ♦ బింటింట వర్తించి
 పిన్న పెద్దల మృత్యు ♦ వెన్నుచుండె
- గీ॥ నక్కటా లెక్కలేనియా ♦ యధికమైన
 రోగముల కాదిఁ దెలియ రీ ♦ భోగపరులు
 తుచ్చ సుఖముల కాశించి ♦ మెచ్చుకొనుచు
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య! ౯౯

సీ॥ ఘోరమా వ్యాధిచే ♦ కూరి ధీరంబైన
 తనుశక్తిఁ ద్రుంచి ♦ పైకొనక ముందె
 వైద్యులందఱుఁ జేరి ♦ వర్ణింపుచును వేయు
 చెడు విషంబులు నోటఁ ♦ బడక ముందె
 బంధుమిత్రులు గొప్ప ♦ బాధఁజెందెడు తన్నుఁ
 గని విచారించెడు ♦ గతికి ముందె
 ఆలి యాధారంబు ♦ లడిగి యేడ్చెడు పెద్ద
 గల్లంతు లింటిలోఁ ♦ గాక ముందె
 పొరుగువారలు చచ్చి ♦ పోవునం చూపించి
 మూతిఁద్రప్పెడు భావ ♦ ములకుముందె
 మంచి చెడ్డలుఁ జూడు ♦ మంచు విప్రులు చెప్ప
 తులసి తీర్థపు కోరి ♦ కలకు ముందె
 కాళ్లు పైకెగలాగి ♦ నాళ్లు గుండెకుఁజేరి
 కంఠ సంకుచితంబుఁ ♦ గనక ముందె
 పలువురు యోజించి ♦ పంచఁ బెట్టఁగ నవ్వి
 జగతి సర్వము వీడి ♦ చనక ముందె
 పీనుగంచును జనుల్ ♦ భీతిఁజెందుచుఁ జూడఁ
 గడఁగి బాధలుచాలఁ ♦ బడక ముందె
 గీ॥ యీషణత్రయ దోష వి ♦ నాశముంద
 సద్గురునిఁజేరి ముక్తికై ♦ సంభ్రమించి
 నిరత మార్గావలోక సం ♦ భరితుఁడగుచు
 గతినిఁ బరికించు నతని కీ ♦ వెతలు గలవె?
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య! ౧౦౦

సీ॥ ఆంధ్రభావను రసం ♦ బధికంబులేదంచుఁ
 దళించి వీడక ముహూ ♦ తథ్యమైన
 పంచభూతములచేఁ ♦ బరగు నీ ఘన పృష్ఠి
 పరిశీలనమువల్ల ♦ దొరకినట్టి
 దృశ్యార్థములుపెట్టి ♦ దృష్టాంతముగ రాజ
 యోగంబునం దను ♦ రాగ మమర
 సీసపద్యములుగాఁ ♦ జేసి కృష్ణంరాజు
 తెలియజేసిన యోగ ♦ ఫలితములను
 గీ॥ గాంచు పరమార్థజ్ఞాన సం ♦ కలితులైన
 పుణ్యపురుషుల స్తవరత్న ♦ గణ్యమెల్ల
 నవధరింపుము దయఁగల్గి ♦ యాదరముగ
 రాజయోగీంద్ర! లక్ష్మీనా ♦ రాయణార్య! ౧౦౧

గద్య

ఇది శ్రీలక్ష్మీనారాయణ యోగీశ్వర గురుకరుణా కటాక్ష
 నిరీక్షణ నలంబు హఠయోగసామ్రాజ్య ఘరంధ
 రాపస్తంబసూత్రోపనిషత్సంగోపనిత్రోక్షత్రియ
 వంశోద్భవాయుర్వేద సుఖానిధి పాత్మారి
 కృష్ణంరాజయోగి ప్రణీతంబైన
 తత్త్వలక్ష్మ్యార్ణవము నందు
 ప్రథమోద్దేశము.

శ్రీ మదస్మద్గురు పరబ్రహ్మార్పణమస్తు.

తత్త్వలక్ష్మ్యర్ణవము.

ద్వితీయోద్దేశము.

శ్రీ యత రాజయోగ హత •

సిద్ధులొనర్చు మనోద్వేగత్యమున్
వాయు పరిశ్రమంబెరిగి •

వర్తిలు సద్గురు దత్తమైన యా
దాయము పెంపుఁగాంచు ఘన •

ధర్మనిరూఢియుఁగల్గి ఛాత్రిలో
మాయను గెల్చునట్టి మత •

మారయరాదట! వెరిజీవమా!

ఉ॥ ఆదిని నొక్కచాచుఁ గన ♦

నందులొ మూఁడును మూఁడు మూఁడునై

మీఁదట నారు నైదు మరి ♦

మేలగు నైదుతో నిర్వదైదునై

బోధ నరుంగు మానవులఁ ♦

బొందినయోగ మహావిభూతియై

సాధు జనానుకూల మగు ♦

సారమెరుంగుము పెరిగివమా! ౨

ఉ॥ సృష్టిని సర్వజ్ఞులకు ♦

సూర్య సుధాకరు లిద్వరుండఁగా

నష్టము చర్చఁజేయగ వి ♦

నాశ మనేక విధంబులైతగఁ

గవ్వఁపు దేహయంత్రమున ♦

గాలము పోవుట హంససూత్రమే

సృష్టముఁ జేయుచుండను వి ♦

చారణ సల్పుము పెరిగివమా! 3

ఉ॥ తూటులు తొమ్మిదింటికినిఁ ♦

దుగ్ధా వదల్పుచు నిందియాది జం

ఝాటము తోడ సూక్ష్మమగు ♦

చర్మసమన్విత బాటవెంబడిఁ

వాటముఁగల్గి నిర్భయమున ♦

వర్తన సల్పుచు దేహయంత్రముఁ

ఘాటిగఁ బెంచి తుగ్గించు ఘన ♦

తత్త్వ మెరుంగుము తుచ్చజీవమా! ౪

ఉ॥ తొమ్మిది రంధ్రముల్లలిగి ♦

తోలును మాంస మలాదియు క్తమా
నెమ్మలగూటి కందమున ♦

కెన్నియొ వస్తువులుంచి నిత్యమ౯
నమ్మికచే ననత్యనట ♦

నంబొనరించి విశేషచింతతో
నిమ్మహి సంతయున్వదలి ♦

యేగు పెరుంగపు; పెరిజీవమా! ౫

ఉ॥ ఆసన ముద్ర యోగముల ♦

నాదర మొప్పగ నభ్యసించి సం
తోషముఁ గల్గుమానసము ♦

తోడమెలంగు శరీరజన్యమా
దోషముఁ ద్రొంచఁ జప్పిడిని ♦

దొల్లిటిరీతి భుజింపుచు నృహ
మోసపు గండముక గడచి ♦

మోదముఁ గాంచవె! మాయజీవమా! ౬

చ॥ ఖనమగు స్వర్ణరత్నములు ♦

గల్గిన దేహమటుంచి తుచ్చమా
కనకముఁగోరి నిత్య మతి ♦

కష్టముఁగాంచుచు నిందియాదులక
మనమునకంటఁగట్టి యభి ♦

మానముద్రొంచి చరించి నీల్లు నీ
పనితర మిట్టులుండె నదు ♦

పాయమెరుంగని పెరిజీవమా! ౭

ఉ॥ విత్తముఁజేర్చునెంచి బహు ♦

పింతగు కార్యములెల్లఁ జేయుచు

జిత్తమునందు నిత్యమతి ♦

చిక్కలఁబొందుచు దుఃఖవంతమా

పెత్తనమాచరించి తగు ♦

పేరు గణించఁగ నెంచి న్యాయమా

నుత్తమ మార్గముకమరచి ♦

యూరఁకెపోతు వివేకజీవమా !

౮

ఉ॥ పుట్టినతోడనే నరుడు ♦

పూర్తిగ నేడుపునేర్చుఁ బ్రేమచే

ఱట్టు ననేకులుండఁగ నె ♦

జూడక చక్కని నిద్రనేర్చుపై

మట్టునెరుంగలేక మతి ♦

మూలినరీతిగ నవ్వనేర్చు నీ

పుట్టు గుణత్రయంబునకు ♦

బొందదు సద్గురుతోధ జీవమా !

౯

చ॥ ఎనుబదినాల్గులక్షలని ♦

యొందిన జీవమహార్ణవంబున

మనుజుఁడె యగ్రజన్మండని ♦

మాటలశక్తిఁ దలంచిచూచి నీ

మనమునఁజెంతఁజేసి యను ♦

మానముఁ జెందక యద్వితీయమా

ఘనమగు బ్రహ్మతేజమును ♦

గాంచి గుఱించు వివేక జీవమా !

౧౦

ఉ॥ మాంసము నెన్నఁజేసఁడినఁ ♦

మాంసనమందుఁ దలంపుఁ గల్గినఁ

సంకయమెల్లమానియతి ♦

సాహసవృత్తిని స్వంతజేహమం

దాశకొలందిఁ గోసి ముద ♦

మండగఁవడి కుటుంబమెల్ల సం

తోషముతోడఁ దిన్నపుడు ♦

తోఁచును హింసఫలంబు జీవమా! ౧౧

ఉ॥ కంటక మల్పమైనఁ దన ♦

కాలికినాటిన బాధకోర్వలే

కింకిరిబోయి మొరలిడి ♦ .

యేడ్చి వివాదముఁ జెందువాఁడు తా

కంతము ద్రుంచి చూసి కుతు ♦

కంటుగఁ బ్రాణుల మాంసఖండముల్

వంటలుచేయుచు మనసు ♦

వచ్చినరీతి భుజించి జీవులం

దంటెడు గాఢవేదనల ♦

సారయలే దశనాభిలాషియై. ౧౨

ఉ॥ తప్పని సత్యమా ప్రకృతి ♦

తత్త్వమిరుంగక న్యచ్చమైన యీ

పప్పులు దుంపలు స్మరియుఁ ♦

బండ్లును గాయలు నాకులాదిగాఁ

జప్పిడి యంచునెంచి తినఁ ♦

జాలక దుష్టరుచుల్ మరింగి యం

యొప్పదటంచు నార్యులది ♦

దేహాపనఁజేసి, వచింప మానలే

కప్పని వృద్ధిఁజేయ మిది ♦

కాదరఁజొప్పఁగ మూలన భుక్తికై

తిప్పలుఁ బొంది భూతములఁ ♦

దీరనితాఢలుఁ బెట్టు దుష్టు లీ

తప్పలెరింగి యాత్మపరః ♦

తత్త్వముఁ గాంచి తరించు పెట్టాకో! ౧౮

ఉ॥ మానవ నిర్మలంబులగు ♦

మైలఘదార్థములకు భుజింప కిం

పైన ఫలాదు లాత్మహితః ♦

పథ్యముగాఁ గొని ముక్తికై మనో

హానిఁ దొలంగ దేహమునఁ ♦

మాంస నెరింగి స్థిరంబుఁ జేసినక

మానవే? దుర్గుణంబు లమః ♦

మాన మిక్కేల? వివేక జీవమా! ౧౯

ఉ॥ సద్గురుమూర్తిపైఁ గలుగు ♦

సంకేతరొగ మడంచి భక్తిచే

సద్గతిఁగోరి శిష్యుడతి ♦

సంతసఁజొప్పఁగ సేవనత్పి యీ

గద్గద భేదవాదముల ♦

గంధరగోళ సముద్ర మిందినక

సద్గుణ వృద్ధిగల్గి స్థిర ♦

సాక్ష్యముఁ గాంచు మహావిలాసుడై. ౨౦

చ॥ ధనముగడించి యుండుటకు ♦

ధాన్యదేవుల మహావనిత్రులౌ

మనుజులకై సృజించె బరు ♦

వహాత్ముడటంచు దలంచు మోసమా

తనువు ధరించి నిత్యమును, ♦

దవ్వులొనర్చి భరింపు మానవుల్

ఘనమగు చిత్త్యరూపమును ♦

గాంచి ఘజించి తరింపు అట్లాకో! ౨౧

ఉ॥ వేషముఁజూచి మూఢులతి ♦

వేడుకఁజెంది నుత్తింప సాధుసం

భాషణఁజేయుచుకా దురిత ♦

భాషము మానసమంద్రి గల్గి సం

తోషముఁ గాల్చి వేయువని ♦

తో నిరతంబుఁ భరించి మాయచే

భూషితులౌ నరాధముల ♦

భూటకముల్ విసఁబోక జీవమా! ౨౨

ఉ॥ చెడ్డనరుల్ ఘనంబులని ♦

చెప్పెడు పాడుమితాయి లాదిగా

నడ్డములేక మ్రింగి యుధి ♦

కంబుగు రోగములకా సృజించి యా

గడ్డగు బాధయంద్రి బడి ♦

గందరగోళముఁ జేసి యేడ్చుచుకా

బిడ్డల కంటఁగట్టి గతి భిన్న ♦

మొనర్చి హరింతు రక్కటా! ౨౩

చ॥ అభయ మొనంగు గ్రంథముల ♦

కర్థమెరుంగుదు మంచు మానవుల్
సభ లొనరించి యిష్టముగు ♦

సంగతులన్నియుఁ జర్చఁజేసి యా
విభవముచేఁ బ్రమత్తులయి ♦

విత్తముఁజేర్చి హరించుచు స్మహా
శుభమిడు దేహాయంత్రమును ♦

నున్న యొనర్తు రిదేమి పావమా! ౨౮

ఉ॥ ఆకుల నెప్పడుకొదినుచు ♦

నాయువు లెస్సగ నుంచవచ్చు బల్
భీకరమైన సింహముల ♦

బిడ్డలరీతి నొనర్పవచ్చు నీ
లోకుల నందరికొ దనకు ♦

లోఁబడిఁ జేయఁగవచ్చుఁ గాని పల్
పోకలుఁ బోవు మానసముఁ ♦

బొందికఁజేయ నసాధ్యమేరికొ. ౨౯

ఉ॥ వాటముగల్గు గుబ్బలును ♦

వాసినిఁ గాంచు ముఖార విందముకొ
మాటలలో పనందుగని ♦

మానినియందు మహానురాగుడై
కూటమిఁగోరి చిత్త మను. ♦

కూలముఁజెంద నుతించి నిత్యముకొ
బోటివశంబుఁజొచ్చి పర ♦

భోగముఁబొయు నరుండు మూఁగుడై. ౩౦

ఉ॥ యోగము చెల్లుజేసి పర ♦

యోచనలన్నియు భిన్నపర్చి యీ
భోగములెల్ల దుర్మించి తను ♦

పొందిక మంటనుగల్గి కామము
రాగముతోడ మోహమును ♦

రమ్యతరంబుగఁజేర్చి ఘోరమా
రోగములకా నృజించు భగ ♦

రూఢినరుంగుట సాధ్యమా! భువికా. ౨౭
మ॥ పరలోకంబునకేగువేళ మదిలో ♦

బల్లారు వేధించు నీ
పురదారాదులఁగాంచి మోసకరమా ♦

పుత్రార్థ విభ్రాంతిచే
స్థిరభోగంబు గతింపఁజేయుటకున్ ♦

చీకాకు గానల నే
త్వరలో నద్గురుఁజేరి ముక్తిగనవే ♦

తత్త్వార్థివై జీవమా! ౨౮
శా॥ సారంబై పరిశుద్ధమై యుచలమై ♦

సన్మూలమై ముక్తికా
ధారంబై కడుమోదమై ఫలితమై ♦

ధర్మార్థమై దివ్య శృం
గారంబౌ గురుమూర్తివంతమెదలో ♦

గన్నెట్టి యోంకారముకా
జేరంగల్లు మహా విభూతికొరకై ♦

చింతింపవే! జీవమా! ౨౯

కా॥ ఆధారంబును బట్టి జేసి ఘనమాం *

నత్యంత భండించి బల్

మోదంబందగ లేకఁ బుణ్యమవచే *

మోహాది సంసర్గతో

వేదాంతంబును రోసి యాగజపముల్ *

విభ్రాంతులై జేయుచు

బాధంజెందుచుఁ గూలుచుంటి రిల సం *

బంధాత్ములై మానవుల్. 30

ఉత్పా॥ సూర్యకాంతిఁ బడక ముందు * శుద్ధమైన నీటియుం

దార్యమలముఁబూని స్నాన * మాచరింపుచు నృహ

వీర్యవంశమైన యాగ * విద్య సిద్ధిగాంచి నీ

ధైర్యశక్తివల్ల మాయ * దాటి చూడు! జీవమా! 31

ఉత్పా॥ మానసమును శుద్ధపరచి * మాయ దెలియనేర కి

మేనుశాశ్వతంబుటంచు * మెచ్చి పాడువృత్తులన్

మానలేక చేసి కాల * మహిమవల్ల భూమిపై

హనిఁజేంది బోధలబడక * హాయిగనవె! జీవమా! 32

ఉత్పా॥ మాయబాటఁబట్టి తప్పు * మాటలాడి నిత్యము

జేయరాని కార్యములను * జేసి బాధఁ గాంచి నీ

న్యాయతత్వమరిగిచూచు * నేర్పులేని మానవుల్

కాయ శుద్ధిజేసి ముక్తిఁ * గాంచుటెట్లు? జీవమా! 33

భృవకోకిల॥ తమల పాకులయందు గన్నడు *

తప్పుఁగానక తుచ్చమా

మమతపైబడి మొత్తుచుండగ *

మానజాలక భూమియం

దూరత గౌరవమంచు దీరని *

యాశః జెందె ముదంబుచే

నెమగు చేయును సత్యవంతుల *

నిండఁజేయక! చిత్తమా!

38

మత్తకోకిల! అకులరదిన పెంటనే ముద *

మరిది ఘటగునట్టి తం

బాతుఁబోకులు నున్నమాదిగ *

నంటరానివి చేర్చి బల్

జోకుగాఁదిని వెక్కిరించుచు *

సొంతకర్మకు మారమో

మూకలో బజ్జిపోక ముందటి *

ముప్పజూడ వె! చిత్తమా!

39

అ॥వె॥ సత్ప్రవర్తనంబు * సలుపనేరక సహ

వాక్రసేదికొరకు * వాగుచుండు

నట్టివారికెట్లు * లభ్యసమగు చేహ

శోభఁజేయు వాయు * సాధనంబు.

3౬

అ॥వె॥ తత్త్వకోధఁజేయ * బలఁచి సద్గురు చెంత

కేగి యాత్మ సత్య * మెరుగవలెను

గాని మాటలెట్లు * ఘటకుద్ధి గొందిచు

న్యాయమిరిసికూకు? * మాయమనన!

32

అ॥వె॥ నోటివల్ల పల్ల * కాటి యోగమునందు

నూటిఁ జూపు చూపు * దాటఁబెట్టి

రాటుబొంది బొంది * చేటుఁజెందక సహ

దాటు మూయ మూయ * చారిమనన!

3౮

తే॥ గీ॥ సూర్యచంద్రుల గుర్తింది ♦ సూక్ష్మమైన
బాటఁ గనిపెట్టియానంద ♦ భాగ్యమొనఁగ
వాఱువద్దానిలోఁ జేరు ♦ బాటమెడిఁగి
సాధకముఁజేసి చూడవే? ♦ చావు మనన! ౩౯

తే॥ గీ॥ సంశయమడంచు హతవిద్య ♦ సంగ్రహించి
సత్త్వగుణ శక్తిఁజేపట్టి ♦ సంచరించి
యచలపరిపూర్ణభావము ♦ దంటిఁగాంచి
మూఁటి నడఁబాసి యుండులే! ♦ ముక్తి మనన! ౪౦

తే॥ గీ॥ బూటకఁపు వేషములు వేసి ♦ భూమియందు
సిద్ధపురుషులమని చెప్పి ♦ సిగ్గులేక
కృత్రిమంబైన గంజాయి ♦ పత్రి పీల్చు
వదరుబోతుల జేరకే! ♦ విధవ మనన! ౪౧

తే॥ గీ॥ మాయఁ గవలేక సంసార ♦ మహిమవలన
మనసులోఁగల్గు దుఃఖముల్ ♦ మాటువరచి
పైకి సంతోషమున్నట్లు ♦ వసు లొనర్చి
వెతలుఁబడుచుంటి వెందుకే? ♦ పెరిమనన! ౪౨

తే॥ గీ॥ మూఢకర్మాభి లాషులై ♦ ముచ్చటఁబడి
ఘోరకార్యంబు లవనిపైఁ ♦ గోరికమరఁ
జేసి మానవధర్మముల్ ♦ చెరిపి చచ్చు
పరమ నిర్భాగ్యులను జేరఁ ♦ బడకే మనన! ౪౩

తే॥ గీ॥ అవనిపై మాయకర్మలం ♦ దంటి భుక్తి
మార్చి యజ్ఞానసంజాత ♦ మహిమవలన
నిజముఁజేదించి మూఁటిచే ♦ నీల్గి చెడక
బ్రతుకు సరిజేసి చూడవే ♦ భ్రష్టుమనన! ౪౪

- తే॥ గీ॥ స్థూలదేహప్రభావంబు ♦ సున్నజుట్టి
సూక్ష్మ కారణములశక్తి ♦ జూరఁగొనుట
ముఖ్యమని చెప్పివాదిండు ♦ మూఁగులవని
వ్యర్థులెపోవుటరుగవే! ♦ వెర్రిమనస! ర౫
- తే॥ గీ॥ కండ్లతో కర్మ ఫలితములే ♦ గనుచుభుక్తి
తప్పగనలేక దుర్మార్గ ♦ మొప్పితిరిగి
సత్యమెడఁబాసి బాధతోఁ ♦ జచ్చునట్టి
మానవుల చెంతఁ జేరకే! మాయమనస! ర౬
- తే॥ గీ॥ సకలవిధ శవ్తములు బెట్టి ♦ చంపునట్టి
తుచ్చసంసారమునఁ జేరి ♦ త్రుల్లిపడక
సృష్టిశోధించుటకు యోగ ♦ దృష్టినిచ్చు
మానముద్రా ధరింపవే! మాయమనస! ర౭
- తే॥ గీ॥ అతిపరాక్రమ చర్యలం ♦ దంటి పేరు
వడసి మితిలేని యిడుమలు ♦ బడుటకంటె
శాంతమమరించి మదియందు ♦ జింతఁబాసి
సుస్థిరము గాంచుటే! మహా ♦ సుఖము మనస! ర౮
- తే॥ గీ॥ ఘటమునం దింద్రియంబులఁ ♦ గట్టిపెట్టి
పంచభూతాంశలందులోఁ ♦ బదిలపరిచి
నిజము శోధించు ధైర్యంబు ♦ నిలుపలేక
మండిపడుచుంటి వెందుకే? ♦ మొండిమనస! ర౯
- తే॥ గీ॥ భూతకాలంబు మాయచే ♦ బూడిదయ్యె
వర్తమానంబు గతకాల ♦ వరుసఁబూనె
భావికాలంబుదే రీతి ♦ ఫలముగాన
మోసపడి సంరసించకే! ♦ మొండిమనస! ౧౦

తే॥ గీ॥ యోగమాల్భించి కలువ నుం ♦ యోగ ముడచి
సృష్టిశోధించి యాత్మనం ♦ కృష్టిగాంచి
పరమహంస స్వరూపుడై ♦ బరగణసాధు
మానవునిఁ జేరి చూడవే ♦ మూలము మనస! ౫౧

తే॥ గీ॥ సామూఁజేయుటకై నహా ♦ సాహసించు
మోటుమానవులను జేరి ♦ మోదమంది
హంస జలవంబు ఘోచ్చించి ♦ హానిఁ గనక
సృష్టిగుర్తించి చూడవే! ♦ కృష్ణమనస! ౫౨

తే॥ గీ॥ జగత్పైఁ గాలగతివల్లి ♦ జరుగుచుండు
హానిఁ దొలగింతుమని చెప్పి ♦ లేనిపోని
మంత్రములు పెగి భర్వదా ♦ మూలముఁజేయు
పలుగు మనుజులు నూడకే ♦ పాడుమనస! ౫౩

తే॥ గీ॥ విహిత గురువద్యుడభ్యాత్మ ♦ విద్యలోని
యెరుకఁజూపించి శిష్యుని ♦ కరపుదీర
సచ్చిదానంద భాగ్యంతా ♦ నంగనేని
జన్మ రాపిత్యముగుట ని ♦ జంబు మనస! ౫౪

తే॥ గీ॥ ఆదిఁ గనిపెట్టి వంసార ♦ బాధనెట్టి
యనుభవానంద మాత్మయం ♦ దంటఁ గట్టి
నిర్వికల్ప సమాధిలో ♦ నిలుచునట్టి
గురు స్వరూపము గుర్తించి ♦ తిరుగు మనస! ౫౫

తే॥ గీ॥ మూఁడు మూఁడును శోధించి ♦ ముదముఁగాంచి
యారు భండించి యైదింటి ♦ కాదిఁదెలిసి
యేకమై పోవు సుజ్ఞాన ♦ మెరుకఁజేయు
నట్టి సద్గురు పాదముల్ ♦ బట్టు మనస! ౫౬

తే॥ గీ॥ యోగ్యమా నంతతానందం భాగ్యమగుచుఁ
బరమ సాధ్యస్వరూపమై యెవగు ప్రణవ
నాదమాలించి గుర్తించి యాదమంది
యొది విచారించి చూడవో యోగమునన! ౫౭

తే॥ గీ॥ చిరతరాభ్యాస వృత్తి నే యెవరక సరులు
సాధ్యమైనట్టి జన్మనే యెవలెరు
కఠినతరమాచు నొకరీతిఁ గట్టియుంచ
వీలుగానట్టి త్రికణముల యెవలెట్లు? ౫౮

తే॥ గీ॥ జ్ఞానమెరుగని యతికష్ట మొనవురకు
బాధ్య యోగన కామార యూర్వమల్ల
నాటలను గాంతనుఖముల యెవలెలోభ
ములను నరపుచ్చి వృద్ధాప్య మును మెగుల్చు
హేతువెరుగక చావంగ యెవలెలమున. ౫౯

తే॥ గీ॥ అవనిపై సత్కృతవర్తనం బొనరించి
ముదముఁగనఁ జాల కత్యైశ మొలమైన
యోగచే దుఃఖపడి చచ్చు యెవలెలకు
ఘనతరాత్మాను భవసిద్ధి గలుగుటెట్లు? ౬౦

తే॥ గీ॥ సత్యమునుబట్టి జగతిపై సంచరించు
మనుజువర్యుండు ధీశక్తి మహిమవలన
నిర్భయముఁగల్గి సిరమైన నిద్రఁదెలిసి
ముక్తిఁగాంచును సంగ వి రక్షణగుచు. ౬౧

తే॥ గీ॥ కాలచక్రంబు గుర్తించు యెవలెగాంచి
పంచభూతరంబులనుబట్టి పనులొనర్చి

- మోక్ష సామ్రాజ్యమునజేరు ♦ దీక్షఁబూని
సంతోషింపవలె! చిత్తమా! ♦ చావుఁదెలిసి. ౬౨
- క॥ ప్రేమించిన సద్గురువరు
నామంబును మానసమున ♦ నాటించిన వాఁ
డీమానవ జన్మములోఁ
గామించినఁ బొందరాని ♦ కార్యముఁగలదే! ౬౩
- క॥ చిత్తముపై పంచేంద్రియ
పెత్తనమిడి యమితమైన ♦ పెనుబాధల కా
యత్తపడి సంచరించెడు
మత్తుండెట్లు రాజయోగ ♦ మర్మమెరుంగుకా? ౬౪
- క॥ దారపుత్రాదులను దన
వారని భ్రమియించి వారి ♦ వలపుకు లోనై
భారముఁ బూనిన ♦ మనుజుఁడు
యూరకె చెడి చచ్చిపోవు ♦ నుద్యోగలిపై. ౬౫
- క॥ మానవజన్మమునందు ని
దానముఁ గనలేక ఘోర ♦ తర కార్యములకా
బూనికతో నొనరించెడు
దీనులకిల సంతసించు ♦ దినములు గలవే! ౬౬
- క॥ సతి సుత హిత బంధముచే
వెతఁజెంది హరించు తుచ్చ ♦ వేడుకకై న
మ్మరిఁ బూని బ్రతికి క్షితిపై
చతికిలఁబడు నరుఁడికెట్లు ♦ సత్యముగాంచుకా? ౬౭
- క॥ రసవంతమంచు సతిసా
హస్సులై పనిఁబూని ప్రాణ ♦ హానికి లోనై

- మనలుచు మనుజులు తెగదిను
పశుఫలితము కంటె ఘోర ♦ పాపముఁ గలదే! ౬౮
- క॥ యోగుల కబ్బెడు శాశ్వత
భోగములను గవక గుప్త ♦ భోజనములనే
బాగనుకొని చేయుచుఁ దెగ
వాగెడు మానవులకెట్లు ♦ వాంఛ లడంగు? ౬౯
- క॥ ఘనతరమగు హతయోగం
బునఁ గల జలసాధనమును ♦ పూనికతోడఁ
గనుఁగొనఁదలఁచిన సజ్జను
లనుదిన మోహార ధర్మ ♦ మరయఁగ వలయు. ౭౦
- క॥ అంబు చరిత్రం బెరుగక
దంభముతోఁ బ్రాణవాయు ♦ ధారణమున కా
రంభముఁ జేసెడు మనుజులు
కుంభకమును గానలేక ♦ కూలుదు రవని. ౭౧
- క॥ మలఁ బలఁ యుతులగు నరు లిల
జలసాధన మహిమవలనఁ ♦ జక్కని స్థిరమా
బలమేర్పడి బ్రతికిన యా
వల కుంభకయోగ మనుభ ♦ వముఁ జేయఁదగు. ౭౨
- క॥ ఉదకపు గుణముకు వెరువని
విధమరయుచు మనుజ యశన ♦ వివర మెరిగి న
మ్మదమునఁ దినగల యతులకు
మది గుదురగు నదును దెలిసి ♦ మనుషుఖ మమరూ. ౭౩
- క॥ గాత్రపునూత్రముఁ గనలే
కాత్రముతో నమితమైన ♦ యాహారం బీ.

- ధాత్రినిఁ దెగఁదిన్తు ఘోసమ్
 పూత్రుల కేలాగు వాయ్ము * మర్త్యము దెలియు? 24
- క॥ మనుజుని రూపము భ్రమలగు
 విని కన్పి యువాసించురాని * విధమైపోయెన్
 యనయము విషయమత భోజనమ్
 మున్ను జేసి చరింపుచున్న * మృత్యులము చేతన్. 25
- క॥ దేహభిమానముండఁగ
 సోమోమునం దధ మెరిగి * సుస్థిరమతివై
 మోహోదులెల్ల వీడి పు
 లాహరముజేసి కాంక్ష * మచటము జీవా! 26
- క॥ లోకమున దేహముండఁగ
 లోకము దేహప్రసక్తి * లోక బదియుండఁగ
 వ్యాకులపడి నిరతమునుతి
 లేకేదైదవేల? బుద్ధి * లేకట? జీవా! 27
- క॥ జ్ఞానేంద్రియ సంపకమును
 మానసమందఁచి పట్టి * మర్దించి తగఁ
 బూనికతోఁ జిత్తస్వా
 ధీనముఁ గావించు ముక్తి * తెలియును జీవా! 28
- క॥ జలనుహిమవలన దేహపు
 మలముల వెడలించునట్టి * మార్గంబెదటో
 గల మానవజన్మంబున
 ఫలితము గుర్తించి బాగు * పడుమిక జీవా! 29
- క॥ ముందుఁగ సద్గురుకారణ
 మంది మహాతత్త్వలక్ష్య * మలవడ ధరపై

- బిందువుఁ బిండాండంబున,
బంధించిన ముక్తి బట్ట ఁ బయలుగొడవనా! ౮౦
- క॥ సింహములారిఁటి మదిలో
సంహారముఁ జేతులేని ఁ సన్యాసముతో
విహ్వలమత్తివై పర్వతః
గర్వాఽరములకేగి ముక్తి ఁ గనుటెటు? జీవా! ౮౧
- క॥ శ్శుద్ధాభ్యాసంబులకై
భద్రంబగు దేహాయంత్రీ ఁ భాగ్యంబిలపై
ఛిద్రముఁజేయక సద్గురు
ముద్రమిరిగి చూడు! సృష్టి ఁ మూలము జీవా! ౮౨
- క॥ పిండ బ్రహ్మాండములను
కుండలింతుందమరఁ జేసి ఁ కూటస్థుండై
పండిన సద్గురువర్యు న
ఖండితముగఁజేరి ముక్తి ఁ గాంచవె! జీవా! ౮౩
- క॥ కాలము దండుగఁ జేయుచు
మేలెరుగక చచ్చు దుష్ట ఁ మేళముతో నీ
మూలముఁ దెంపక సద్గురు
పాలిలఁబడి చూడు! జన్మ ఁ ఫలితము జీవా! ౮౪
- క॥ తిసరాని వస్తువులనే
ఘనమనుకొని మ్రింగుదుష్ట ఁ గణములతో నీ
తనువుకుఁ బనిగల్పింపక
వెనుకటి యానందకర్మ ఁ వెదుకవె! జీవా! ౮౫
- క॥ చింతఁబడ నేటికిఁక నీ
మంతనమం దగ్ని నీరు ఁ మన్నెరిగినచో

- జెంత నె యున్నది పర్వము
సంతంబై చూడు! జన్మ ♦ నటనకు జీవా! ౮౬
- క॥ అపవిత్రపు రక్తము నీ
యువతొగ పవిత్రయాహ ♦ టుంచడు ముదిలో
నువమెరిగి హతముచేతను
వివరీతము చాటి నృప్తి ♦ విధి గను జీవా! ౮౭
- క॥ ఈక్షితిపై మానవహిత
భక్షణమొనరించి నీటి ♦ బలమెరిగినచో
ఈక్షి నెయున్నది మంచి ను
రక్షితమిడుమండుఁ జూడ ♦ రాదఁబ! జీవా! ౮౮
- క॥ భూతము లైదిఁటితో నీ
చాతుర్యములెల్లఁ జూపి ♦ చంచల మతివై
కూతలుఁ గూసి హరించక
బూతెరిగి తరించు విద్యఁ ♦ బూనవె మనసా! ౮౯
- క॥ మోహములోఁబడి కూలక
దేహము సవరించి దివ్య ♦ తేజాన్వితమా
సోహముఁ గనుఁగొని మత సం
దేహములను వీడి నిజముఁ ♦ దెలియవె! మనసా! ౯౦
- క॥ ఆధారచక్రమాదిని
సాధించి యథార్థమైన ♦ సంగతు లిలపై
బోధింపుచు విహరించెడు
సాధులఁగని పాదపూజ ♦ సలుపవె! మనసా! ౯౧
- క॥ నరజన్మములో సద్గురు
వరు ధర్మంబెరుఁగలేక ♦ వదలెడు మనుజుల్

- భర్తాని నిరతముగను దు
స్తరముగు వంసారశిక్షు ♦ చాటవె! మనసా! F 9
- క॥ సర్వము స్వంతంబనుకొని
గర్వించి హరించునట్టి ♦ ఘనవేషంబీ
య్యుర్వీపయివేసి నీలో
సర్వాత్ముని మరచిపోవు! ♦ సంకరమనసా! F 3
- క॥ వేళాకోళముగా నీ-
కాలము సరిపుచ్చు పాడు ♦ కర్మంబులతోఁ
జాల కృషిఁజేసి మానవ
పోలికఁ జెడఁగొట్టి బాధఁ ♦ బొందకె మనసా! F 8
- క॥ జగతిని నకలవిషంబులఁ
దగువిధముగ ననువువరచి ♦ తప్పని పనిగాఁ
దెగఁదిని వెతఁగను జనులకు
భగవంతుని జాడఁ గానఁ ♦ బడుటెటు? మనసా! F 4
- క॥ ధనమదమున నొడలెరుగక
ఘనమెనుకొని వికటరుచులు ♦ గల సరకుల నె
ల్లను గలిపి పచన మొనరిచి
తిను మనుజుల చరిత్రమెరిగి ♦ తిరుగవె! మనసా! F 5
- క॥ వేదాంత గ్రంథమ్ముల
నాదరముగఁ జూచు భాగ్య ♦ మబ్బుట కొరకై
సాధులు దయతోనొనగు ఘ
బోధామృత పానదీక్షఁ ♦ బూనవె! మనసా! F 2
- క॥ బ్రహ్మపదేశమై ఘన
బ్రహ్మాండ చరిత్ర మెరిగి ♦ బ్రతుకుచు మదిలో

బ్రహ్మాంబుంటిన వర స
 బ్రాహ్మణ భూమిరక్తిఁ ♦ బడయును! మునునా! ౯౮
 క॥ మనసే మూలము జన్మకు
 మనసే మూలము నకల ♦ మతముల కెల్లఁ
 మనసే మూలము కర్మకు
 మనసే మూలము యోగ ♦ మహిమకు జీవా! ౯౯

క॥ మనసే బ్రహ్మాండంబై
 తనరుచుఁ బిండాండమయ్యెఁ ♦ దధ్యం బరయున్
 మనసే సకలంబయ్యెను
 మనసరిగి తరించు నిష్ఠ ♦ మరువకు! జీవా! ౧౦౦

క॥ మంగళమా! సద్గురువకు
 మంగళమాత్మస్వరూప ♦ మహితాత్మనకుఁ
 మంగళమా! సర్వమునకు
 మంగళమాత్మావలోక ♦ మహిమకు మనసా! ౧౦౧

గద్య

ఇది శ్రీలక్ష్మీనారాయణ యోగీశ్వర గురుకరుణా కటాక్ష
 విరీక్షణ సంలబ్ధ హఠయోగసామ్రాజ్య ధురంధ
 రావస్తంబసూత్రీ వసిష్ఠనగోత్రీ వనిత్రీ క్షత్రియ
 వంశోద్భవాయుర్వేద సుధానిధి పొత్తూరి
 కృష్ణరాజయోగి ప్రణీతంబైన
 తత్త్వలక్ష్మ్యార్ణవము నందు
 ద్వితీయోద్దేశము.

శ్రీ మ దస్మద్గురు పరబ్రహ్మర్షణమస్తు.

ఓమ్

శ్రీ గురుభ్యానమః

తత్త్వలక్ష్యార్ణవము.

తృతీయోద్దేశము.

1 తత్త్వము.

శంకరాభరణము—అది లాశము.

- 1 శ్రీ భగవంతుని గనుగొనుటకు యీ ♦ లోభమోహములు వీడరయా?॥ నాభియందె బ్రహ్మాండము గనుపెను లాభమెరిగి వర్తింపరయా? ॥శ్రీ॥
- 2 హీనమైన సంసార మనే యీ ♦ కానయందు బడనేటి కయా?॥ నూనులు భార్య హితులును దుఃఖము ♦ మానుపలేరని నమ్మరయా? ॥శ్రీ॥
- 3 పరుల ప్రేమలో బడిపొద్దుటచే ♦ పరముకు మార్గము తప్పనయా?॥ పరులు కామకౌఠ భరితులై కడు ♦

- దురితములో బడుచుంటిరయ్యా? శ్రీ॥
- 4 భగవంతుని గుర్తించని జన్మము ♦ జగ మందుండిన నెందుకయ్యా? తెగపెరిగిన యీసాడు దేహమును ♦ తగినరీతిగా మార్చరయ్యా? శ్రీ॥
- 5 ఇలపై హఠయోగ సాధనము దు ♦ వ్యుల కెన్నడు సిద్ధించదయ్యా? తెలివిగల్గి శ్రీకృష్ణంరాజు ♦ పలుకులు మదిలో నుంచరయ్యా? శ్రీ॥

2 త త్త్వ ము.

భైరవి—అట తాళము.

- 1 గురు స్వరూపము గాంచుమా? సద్గురుబోధ॥ మరు వక మది నేల్పుమా? పరముసిందులు జ్ఞాన ♦ నిరతు లైచూచు శ్రీ ♦ కరమార్గవేదాంత ♦ పరము సుస్థిరము! శ్రీ॥ గు॥
- 2 గురు వాక్యములు నమ్ముమా? సద్గురుబోధ॥ మరి మరి శోధింపుమా? పరమగోప్యము సాప ♦ హరము సజ్జనస్తోత్ర ♦ కరము నిత్యానంద ♦ తరము! శ్రీ క రము! శ్రీ॥ గు॥
- 3 గురు చరణములు బట్టుమా? సద్గురుబోధ॥ నరికట్టి గుర్తింపుమా? ధారుణిలో లక్ష్మీ ♦ నారాయణార్చన ♦ ధ్గురుని కృష్ణంరాజు ♦ మరిగి నేవించు! శ్రీ॥ గు॥

3 త త్త్వ ము.

మలయహరుకము—అది తాళము.

- 1 మానవ ధర్మము గనుగొన దలచితె ♦ మానసమును

స్థిరపరచ వలె॥ మానసమును స్థిరపరచుట కొరకై ♦
హింసకృత్యములు మానవలె॥ మా॥

2 హింస కృత్యములు మానదలంచితె ♦ హింస విడిచి
వర్తించవలె॥ హింస విడిచి వర్తించుట కొరకై ♦ సం
సారము వర్జించ వలె॥ మా॥

3 సంసారము వర్జించ దలంచితె ♦ సత్యము పరిశోధించ
వలె॥ సత్యము పరిశోధించుట కొరకై ♦ సద్గురు
కారణ మందవలె॥ మా॥

4 సద్గురుకారణ మందదలంచితె ♦ సంశయరోగ
మడంచ వలె॥ సంశయ రోగమడంచుట కొరకై ♦
సత్సంగత్య మొనర్చవలె॥ మా॥

5 సత్సంగత్య మొనర్చ దలంచితె ♦ సాత్త్విక భోజన
మరయవలె॥ భోజన మరయుట కొరకై కృష్ణం ♦
రాజయోగి మతమెరుగ వలె॥ మా॥

4 త త్త్వము.

భైరవి—అదితాళము.

1 గురు చరణము గని గుర్రైరిగినీ ♦ దుఃఖము బాయవే!
యోమనసా? స్థిరము లేనియీనరజన్మమునీ ♦ పరము
దుష్టము లుచ్చామనసా? ॥గు॥

2 ధ్వంసము తప్పదు సంసారపు సా ♦ రాంశము గను
గొనవే! మనసా? హింసకు లోనై మాంసము దినిచెడి ♦
మసల బోకు లుచ్చామనసా? ॥ గు॥

- 3 భూమిమందు స్థిరమనిలేదు యీ * చీకటి లేలనే
యోమనసా? * కాదు శ్రోత లోత మోహ మర్దుద *
కర్మవీడు లుచ్చామనసా? గు.
- 4 సంచభూతములు పెంచి దేహమును * క్రుంచివేయునే!
యో మనసా! చంచలమున నిది కొంచమైన మది *
సంచభుగదె లుచ్చామనసా! గు.
- 5 ధారుణి లక్ష్మీనారాయణ గురు * కారణ మిదిగనవే!
మనసా? సారమంత కృష్ణంరాజును గని * ధార బోసె
దయతో మనసా? గు.

5. తత్త్వ.

మూలము — అట తాళము.

- 1 పరమ సోప్యంబా! న * దురు భావ మెరుగనిపరబన్దు
మేలనే ? మనసా? యిరుమూటి చెగటార్చి * గురు
రాయు మదిజేర్చి * పరము జూడవే? పెరిమనసా? ప.
- 2 మూడు మూడునూ మూడు * మూడార్లు శోధించి *
వేడూకాజూడవే ? మనసా? || కూడు మ్రింగుటకు
యీ * మూడింటి జరజేసి * పాడైపోకే? పెరిమనసా?
|| ప ||
- 3 తొడల మధ్యపు యేటి * పడువులో పర్వము *బడి
పోవు పెరుగవే? మనసా? * కడ గాంచలేని యీ * నుడి
గుండమున జక్కి * చెడియేడ్వకే? పెరిమనసా? ప.
- 4 భడవా బుద్ధులు మూని * కుడియెడమలో బాడు * నడి
నాళమెరుగవే? మనసా? || యొడలు పంచక వట్టి * నుడి

మంత్రములునన్నింటికి యడియాన పడబోకేమనసా ?
|| ప ||

౪ కూరిమిలో లక్ష్మీ ♦ వారాయణార్చన ♦ చేరి సేవి
పరే? మనసా? ♦ భార్యగొప్ప శ్రీ పా ♦ త్వరి కృష్ణం
రాజా ♦ పోరుచుండెనె? వెర్రిమనసా? || ప ||

౪. తత్త్వము.

సాక్షి — అది కాళము.

- 1 గతి యెట్టిదో తెలియలేక యతి దు ♦ ర్మతి యతులై
చెడు చుంటిరయా? || సతినిబొంది సుతులనుగని పెం
చుట యతి వెలలని మది నెరుగరయా? || గ ||
- 2 మూలమేమి తెలియక చచ్చుటకీ ♦ మూలపల్లె పా
ప్తించెనయా? || శోలపెట్టి కూలునాటి కెవ్వరు ♦
మేలు లేకమును జేయరయా? || గ ||
- 3 పాలుమాలి సంసారములో బడి ♦ తూలి కాలిపోనేల
నయా? || అయిపిల్ల లానందమునకా బడి ♦ కాలము
బోవుట గానరయా? || గ ||
- 4 విధవ తిప్పలిని తుదకెందులకో ♦ మదిలో కుదురుగ
జూడరయా? || హృదయ సదనమును పదిలపరచి
యా ♦ సకలము భూర్లము గాంచరయా? || గ ||
- 5 నాడు బిందు కళలంటి మనంబున ♦ భేద వాదములు
పీడరయా? || సాధులు కృష్ణారాజయోగిగని ♦ సారము
వరికోధించరయా? || గ ||

7. తత్త్వము.

తేజాగ - అట తాళము.

- 1 దేహమున కాధారకరమగు ♦ సోహమును గుర్తింపుమా? || మోహపాత వశంబులోబడి ♦ మోసపోకే జీవమా? || దే||
- 2 కర్మ బాలము వంటుకొని పర ♦ ధర్మ మేమర బోకుమా? || నిర్మలంబగు జ్ఞానమునుగని ♦ చర్మబంధము వీడుమా? || దే||
- 3 లోలు మాంసంబెముకలునుగల ♦ కీలుబొమ్మిది చూడుమా? || అలుబిడ్డల చింతలోబడి ♦ కూలిపోవుట దాటుమా? || దే||
- 4 పొట్ట కొరకై రట్టుజెందెడు ♦ వట్టి ఘటమిది నమ్ముమా? || గుట్టు గనుగొని గురునిపాదము ♦ బట్టి సద్గతి గాంచుమా? || దే||
- 5 ఈజగతి పొత్తురి కృష్ణం ♦ రాజయోగి మభావమా? || తేజ మెరిగి తరించుటకు నీ ♦ తెలివి నిత్యము గోరుమా? || దే||

8. తత్త్వము.

తేజాగ - అట తాళము.

యోగాభ్యాసము చేయరా? || భోగములొక్క ||
రోగాములో సున్నేరా? ||

- 1 రాగమోహపు జనితమగు నీ ♦ భోగములయం దాశ విడచి ♦ బాగుపడి సత్యంబుగని వాత ♦ యోగివై జీవించదలచి || యో||

- 2 పొందుగా వట్కర్మజము మో • స్కొందు పరిశోధించి
సత్ఫల • మంది వేడుక జెంది నిజమా • బిందుమార్గ
మెరుంగ దలచి ॥యో॥
- 3 పాణివాయువునం దహనము • తాణి గనుగొని
యైక్యపరచి • వేణుదండాగ్రమున గల పర • మాణు
వును గుర్తెరుగ దలచి ॥ యో ॥
- 4 అష్టవిధ కుంభకము లలవడు • నిష్ఠ సద్గురు కరుణచే
గొని • కష్టపడి సాధించి మదియం • దిష్టసిద్ధిని బొంద
దలచి ॥యో॥
- 5 ఈజగతి పొత్తురి కృష్ణం • రాజయోగి నుతింప
సాత్త్విక • భోజనం బొనరించి మానస • తేజమెరిగి
తరించ దలచి ॥యో॥

9. త త్త్వము.

అసాక్షి—అని శాశము.

- 1 పరమ గురుని కరుణామృతమున నీ • సరజన్మము
తరియించునురా! ॥ స్థిరమెరింగి సద్గురువరు నెవ్వడు •
మరపులేక మదినుంచుమురా ? ॥ప॥
- 2 ఇద్దరిలో గలదేశమంచు నీ • బుద్ధి నెరిగి యూహిం
చుమురా! ॥ మొద్దువాడవై మోహములో బడి • పెద్ద
లతో వాదించకురా! ॥ప॥
- 3 మాటకు తొంబది • కోట్లభావములు • నూటి దెలిసే
మాట్లాడుమురా! ॥ వాటమెరుగ కారాటము నల్పిన •
చేటు మూడుటే సత్యమురా! ॥ప॥

- 4 భరణం లక్ష్యశారాయణగురు • వరకు సూత్రమిది
జేకోరా! || పతన చిత్తమున కృష్ణురాజ • చరిత
మరసి బోధించెనురా? ||ప||

10 కర్తవ్యము.

శంకరాధరణు—అట శాశ్వతము

మదియందు చర్చించుడి! మాటలు నేర్చి • వదరు
చుండుట మానుడి! ||

- 1 వదన గహ్వరమునకు లోనై • ముదముజెంది చెడుట
గాని; • గుదము స్వాధీనంబు జేసి • మదమడంప దలం
తురా! మీ •మది||
- 2 భోగములకై స్నాన సంధ్యలు • యాగములు పల్పు
టయె గాని; • రాగరహితంబైన రాజ • యోగ
మరయ దలంతురా! మీ •మది||
- 3 వేదశాస్త్రములెల్ల జూచి య • గాధమున మునుగు
టయె గాని; • బాధలను తలద్రుంచు వాయు • సాధ
నము గన దలంతురా! మీ •మది||
- 4 ధర్మశములను పిండివంటల • నెప్పుడును గోరుటయె
గాని; • పప్పులాకులు పుడ్లు దుంపలు • చప్పిడివి
రిన దలంతురా! మీ •మది||
- 5 బూటకంబులు నేర్చి కలియుగ • నాటకం బాడుటయె
గాని; • మూటి భారమడంచు పద్మరు • నూటి నెరుగ
దలంతురా! మీ •మది||

4. కష్టపడి కార్యములు చేసి ♦ నష్టమైపోవుటయె గాని; ♦
సృష్టి కృష్ణంరాజయోగి ♦ కిష్టముగ మన దలతురా!
మీ ||మది||

11 తత్త్వము.

హిందుస్తానీతోడి—అది కాళము.

హతమూ! సాధించ నెంచుమా! ♦ ఖట ముండా
గానే ||హత||

- 1 కఠినామై నట్టిమాయా ♦ నటనా లమరినకర్మ ♦ కుటి
లా మడగించు సాధు ♦ మతములో తేరుటకై! ||హ||
- 2 తూటూలన్నియు మంచి ♦ నీటితో శుద్ధిచేసి ♦ మూటి
నెదిరించి ముక్తి ♦ బాటా గనిపెట్టుటకై! ||హ||
- 3 మోదాముతో సంసార ♦ భేదాము జెంది రోగ ♦ బా
ధాలో గూలుడేహ ♦ శోధా గావించుటకై! ||హ||
- 4 అతులీతమైన మిథ్యా ♦ వెతలాచే కాలమెల్ల ♦ హత
మూగావించు దుష్ట ♦ మతమూ లేడబాపుటకై ||హ||
- 5 ఈజగంబున కృష్ణం ♦ రాజాయోగీ నేవించు ♦ భోజా
నమెరిగి దివ్య ♦ తేజాము గాంచుటకై! ||హ||

12 తత్త్వము.

శంకరాభరణము—అది కాళము.

- 1 చిత్తము చెలియని ♦ చిత్తవంతులీ ♦ తత్త్వవిచారము
జేయరయా! ♦ నత్య మెరింగిన ♦ యుత్తము లిల జెను ♦
పెత్తనమున బడిచావరయా! ||చి||

- 2 ధనసంపాదన ♦ మునక్త వెతగను ♦ తను ఫలితము గుర్తింపరయా! || చెనటులందరి ♦ పనిలోజూరబడి ♦ దినములు వృధగావించురయా! ||చి||
- 3 గుభగుభ లాడుడు ♦ వృధిచారములను ♦ సభల యందు చర్చించురయా! || నభఃపుష్పము లీ ♦ విభవ ములనుకొని ♦ యభిమానము గవజాలరయా ||చి||
- 4 ఘటమున జీవము ♦ గృటగుటలాడిన ♦ నటనలెల్ల మటు మాయమయా! ||కుటిలమైన లం ♦ పటసంసారం ♦ బటుమీదట యెందేగునయా! ||చి||
- 5 భూజనకల్పిత ♦ భోజనమే! తమ ♦ పూనీజయ మను కొందురయా! ||యా జగతిని యీ ♦ వ్యాజముకృష్ణం ♦ రాజయోగి దరి జేరదయా! ||చి త||

13 తత్త్వము.

దేవగాంధారి—అట తాళము.

- 1 మతమూల శోధింపుడి! || మానవులారా || గతియేదో పరికింపుడి! || మతములను శోధించి ఘన స ♦ ద్గతిని బొందుట మరచి మూఢ ♦ మతిని యరిషడ్వర్గమున బడి ♦ వెతలు జెంది చరించుటేల! ||మ||
- 2 మోసాములను ద్రుంచుడి! || జగమున మాయా || వేషా భావలు వీడుడి! ||శ్వాస ధర్మము దెలియలేక వి ♦ నాశ మొందెదరేల ధర్మపై ♦ వాసిగాంచిన రాజయోగము ♦ బాసి గాసిని జెందు టేల! ||మ||

- 3 ముందు మార్గము జూచుడి! || వేదాంత స. || ద్గ్రంథములను గాంచుడి! || సందియముల న్నదలి మానవ ♦ సుందరము గుర్తించు యత్నము ♦ లంది భోగము లందలే కతి ♦ మందమతులై కుండుటే! ||మ||
- 4 హీన గుణములు మానుడి! || భూతములకు || హాని చేయక బ్రతుకుడి! || పీచుగుల దిన మరిగి ముక్తిని ♦ దానమును తెగవేసి హింసను ♦ మాన జాలక భూత కర్మలు ♦ బూని గతులను జెరుచుటే! ||మ||
- 5 పూజితమును బొందుడి! || నృప్తినిబట్టి || భోజనా మొనరింపుడి! || యీజగంబున సాధుజన స ♦ మాజి మున పొత్తురికృష్ణం ♦ రాజయోగి ధరించు సద్గురు ♦ తేజ మెరుగని తెలివదే! ||మ||

14 తత్త్వము.

శ్రీగుప్తి—అట తాళము.

- 1 గాత్ర మర్కం బెరుగవలెనన్నా! || స్థిరమైన మానస || నేత్రమున కది గానబడునన్నా! || గాత్ర మర్కం మెరుంగ జాలక ♦ మూత్ర మార్గంబంటు కొని యవ ♦ విశ్రలక్షణములకు లోనై ♦ ధాత్రిపై దుఃఖించనేటికి! ||గా||
- 2 కట్టులోబడి కూలబోకన్నా! || పరికించి నీలో || బుట్టు శాశ్వత ఫలముగనుమన్నా! || దిట్టమగు రోగములచే బహు ♦ రట్టుగని దుఃఖించి విధిగా ♦ బుట్టి పెరిగి నశించుచుండెడి ♦ వట్టివిభ్రమ జెందనేటికి! ||గా||

- 3 దుష్టవర్జన బూన వలదన్నా! విరలి యోగం
 బిష్టవడి సాధించి మనుమన్నా! అష్టసిద్ధు లొనంగ
 జాలిన * సృష్టి పరిశీలించ కిలవతి * కష్ట భరితంబైన
 దుర్జన * శోషితే వెతలంద నేటికి ||గా||
- 4 పూజ ముక్తి గుర్తుగాదన్నా! పాత్కారి కృష్ణం *
 రాజయోగిది చెప్పి వినుమన్నా! ధీమతుంబార్జించి
 నద్గురు తేజమున కర్పింప నేరక * రాజనంబున కోడి
 కృత్రిమ * భోజనముతో జావనేటికి ||గా||

15 తత్త్వము.

మలయమారతము—అది తాళము.

- 1 తుచ్చువు తనువును మెచ్చుక నద్గురు * శిక్షబొంది
 శోధించరయా! || పచ్చిబూతులో జొచ్చి బాధగను *
 పిచ్చియాహ మనకెందుకయా! ||తు||
- 2 భగవంతుని వీక్షించి ముక్తిగన * దగినసాధనం బెరు
 గరయా! || తగులాటమునం దాశకెంది మది * బొగ
 లుడు వెతగనుటందుకయా! ||తు||
- 3 మగవా డన్నిట తగుదునంచు తన * పొగరుజూపి
 గర్వించునయా! || భగవత్తికి యీ మగవాడెంతని *
 మగువ దలంచుట గావడయా! ||తు||
- 4 మూల మెరిగి రాజయోగమున హత * కీలకమును
 గుర్తించరయా! || కాలమహిమ దెలియ జాలకిలపై *
 గూలి కాలి పోనేలనయా! ||తు||

న దుష్ట మనుజుల సప్తమెరుంగక. ♦ కష్టములోబడి యుం
టిరయా! ॥ సృష్టిజూచి శ్రీకృష్ణం రాజులు ♦ సప్తవర్ష
బోధించెనయా! ॥తు॥

16 తత్త్వము.

శేషరంగాళ—అది రాళము.

- ఎంత చిత్ర మెంతచిత్రము ॥ మానవులచరిత ॥ మెంత॥
- 1 ఎంత చిత్ర మెంతమహిమ ॥ చింతలెల్ల బూనిమాయ ♦
నంతకూట మనుసరించి ♦ భ్రాంతిబొంది చచ్చు
చుంటి ॥రె॥
- 2 మాటలెన్నో నేర్చి పాట్ల ♦ కూటికి వేషములువేసి ♦
నోటి గుదములాకు నెబ్బ ♦ లాటబెట్టి నవ్వుచుంటి ॥రె॥
- 3 చచ్చు నరుల జూచియోస ♦ పిచ్చిభ్రాంతి విడువలేక ♦
తుచ్చవృత్తిమరిగి జేసా ♦ మిచ్చివేసి పోవుచుంటి ॥రె॥
- 4 శక్తిగలిగి తత్త్వశాస్త్ర ♦ నిష్కవమును దెలియలేక ♦
దుఃఖభరితమైన జన్మ ♦ చిక్కుబెంచి గూలుచుంటి ॥రె॥
- 5 చేరి కృష్ణంరాజయోగి ♦ సారమెరిగి తిరుగలేక ♦ క్రూర
వృత్తిమరిగి పుణ్య ♦ దూరమై నశించుచుంటి ॥రెంత॥

17 తత్త్వము.

మలయమాదరము—అట రాళము.

- 1 గాఢతరమా మాయలోబడి ♦ మూఢమర్తివై పోకు
రా? ॥ దూడలు యాభూములు నీ ♦ తోడగూడి రావు
రా? ॥ గా॥

- 2 తనివిదీరని పనులచే నీ ♦ తనువు బోవును చూడరా? |
యునికి జూడక మనుటఁబట్టిలి ♦ పనికిమాలిన బుద్ధి
రా? || గా||
- 3 విధవబుద్ధులు నేర్చి మాయా ♦ పదవి బూనబోకురా? |
మదముచేతను ముదముజెంది ♦ గుదముచే బచ్చే
వురా? || గా||
- 4 మట్టుదెలసెడి గుట్టుకొరకై ♦ పట్టుబట్టు వేయిరా? |
చుట్టబెట్టుక రట్టుజెందెడి ♦ కట్టులోబడి పోకురా? || గా||
- 5 ఈజగతి పొత్తుని కృష్ణం ♦ రాజయోగిని జూడరా? |
పూజితంబగు బుద్ధిచే నీ ♦ తేజమును గుర్తించరా? || గా||

18 తత్త్వము.

అపామ—అది తాళము.

- 1 మాయను ద్రుంచు యు ♦ సాయంబున్నదిన్ న్యాయము
గనరా? లబ్ధికా! | వాయుతత్త్వసా ♦ హాయముచే
నీ ♦ కాయంబరయర? ధగిడికా! || మా||
- 2 తుచ్చమైన యీ ♦ పిచ్చిపనులపై ♦ ముచ్చటెలరా?
లబ్ధికా! | చచ్చిపుట్టుటకు ♦ దీక్షబూని పెను ♦ శిక్ష
బొందకుర? ధగిడికా! || మా||
- 3 జీవకోటిలో ♦ దేవుడు గలడను ♦ భావ మెరుగరా?
లబ్ధికా! | కావరమున పెడ ♦ తోవను బడి చెడు ♦
చావు జూడకుర? ధగిడికా! || మా||
- 4 దేహి నిత్యుడీ ♦ దేహమనిత్యము ♦ మోహ మేలరా?
లబ్ధికా! | దోహాయుతంబగు ♦ నాహారము ధివ ♦
సాహసించకుర? ధగిడికా! || మా||

8 ఇబ్బముల శ్రీ ♦ కృష్ణంరాజులు ♦ సుప్త వర్చరా!
లద్దీకా! కష్టమూని యీ ♦ సృష్టిగాంచి నీ ♦
నష్టమెదుంగర! ధిడికా!-॥మాయ॥

19 తత్త్వము.

సింధుస్తానీ ఫీల్—అది తాళము.

- 1 లోకమంతా మాయరా? మా ♦ లోకమున బడిపోకు
రా! ఏక భావము తెంచి తుద కే ♦ కాకివై చెడిపో
కురా? లో॥
- 2 తెంచివేయర యీషణల్రయ ♦ సందితాగమ మేల
రా! పంచభూతము లాత్మగతమగు ♦ తెంచి ముక్తిని
జూడరా? ॥లో॥
- 3 నేలపై గలముచ్చటలయు ♦ ప్రాలుమాలిన భ్రాంతి
రా! వేలు కోట్లార్జించి యుంచిన ♦ మేలు లేకము
లేదుకా! లో॥
- 4 నిద్రలోపల భద్రమెరిగే ♦ ముద్ర నేమర జోకురా!॥
క్షుద్ర విద్యలు నేర్చి యీ దా ♦ రిద్రమున కెరగాకు
రా! లో॥
- 5 ఈజగతి పొత్తురి కృష్ణం ♦ రాజయోగిటు జెప్పరా!॥
బీజ రక్షణ జేసి మానస ♦ తేజమును గుర్తించ
రా! లో॥

20 తత్త్వము.

వాదసామక్రియ—అది కాకము.

- మాయమై పోతుందయా? । యీ దేహము ॥ మా॥
- 1 మాయమై పోతుందీ ♦ కాథమాము మిక్కిలి; ♦ హేయమైనట్టి యు ♦ పాయములో జిక్కి ॥ మా॥
  - 2 పుట్టుట దుఃఖము గిట్టుట దుఃఖము; ♦ కట్టులో బడి జన్మ ♦ గుట్టు దెలియ లేక ॥ మా॥
  - 3 పెరుగు పాలు బోసి ♦ మెరుగు బెట్టివగాని; ♦ మరణమైన మీద ♦ టరనిమిష ముందాక ॥ మా॥
  - 4 ఆలు పిల్లలవల్ల ♦ చాలాదుఃఖము జెంది; ♦ వీలుదప్పి జన్మ ♦ మూల మేమియు లేక ॥ మా॥
  - 5 కృష్ణంరాజయోగి ♦ కిష్టమా పనిమాని ♦ దుష్టవృత్తులుజేసి కష్టించి కష్టించి ॥ మా॥

21. తత్త్వము

వాదసామక్రియ—అది కాకము.

- తప్పదయ్యా! ♦ దుఃఖము । చచ్చేవరకు! తప్ప॥
- 1 తప్పలో బడి సర్వ ♦ తిప్పలు బొంది యె ♦ ల్లప్పుడు జీవుల ♦ నొప్పించు వానికి ॥ త॥
  - 2 హంస తత్త్వము మీరి ♦ హింసానా మదిగోరి ♦ మాంసము దిను మూఢ ♦ సంసార జనులాకు ॥ త॥
  - 3 ధర్మపై నిదానించి ♦ గురుభావమును గాంచి ♦ మురిపెము గవలేని ♦ పరమ చాదసులకు ॥ త॥

- 4 కృష్ణంరాజయోగి ♦ కిష్టమా సాధు స ♦ ద్దోష్టి కోరువ
లేని ♦ దుష్ట మానవులకు ||త||

22 త త్వము.

రససి — అది తాళము.

- 1 మాయ సంహార చిత్తమా? || శాయావిచారము ||
చేయవే! చేయవే! చేయవే! ||మాయ||
  - 2 శాంతా వందాము గోరి ♦ చింతాజేయుచు మాయ ♦
సంతా లోపల దూకే || చావకే! చావకే! చావకే!
||మాయ||
  - 3 ఆధారమును బట్టి ♦ శోభా జేయాక మొండి ♦ వాదా
ము నోటజెట్టి || వాగకే! వాగకే! వాగకే! ||మాయ||
  - 4 చంద్ర సూర్యుల తోడ ♦ నిండియుంబుల బ్రహ్మ ♦
రంధ్రమం దంట గట్టి || చూడవే! చూడవే! చూడవే!
||మాయ||
- దుష్ట బుద్ధులు మాని ♦ కృష్ణంరాజావ్వు కొన్న ♦
శ్రేష్ఠయోగమునందు || చేరవే! చేరవే! చేరవే!
||మాయ||

23 త త్వము.

నాటకురంజి — అట తాళము.

- 1 అందమును జూచి ముద ♦ మందకే! జెందమా! ||
ముందుగతి జూడకా ♦ నందమును జెందాబాకే! || అం ||
- 2 ఇల్లు వల్లు జూచి చాల ♦ శ్రుల్లీపడు చుంటేవెమె!
యెల్లా వారలంతాముకు ♦ వల్లకాడు జేర్చాలెద! || అం ||

- 3 బంధు బాలముందెవని • తిండూ లాడుచుంటెవమి!
క్రింద ఇది చచ్చునవ్వు • దండారిని వీడాలెద! ||అం||
- 4 లోకమును నమ్ముకొని • ప్రాకూలాడు చుంటెవమి!
యేకాభాట బట్టిపోవు • లోకూలను జూడారద! ||అం||
- 5 కృష్ణురాజ యోగి మది • కిష్ట మొసరించావెమి!
దుష్టానకు లెల్లబడు • కష్టములు గాంచారద! ||అం||

24 తత్త్వము.

[వగాంధారి—అటు తాళము]

- 1 మానవాకృతి దెలియుడీ! సృష్టినిబట్టి || ప్రాణా
యామము జేయుడీ! హీనకర్మలు జేసి మీ ఘం • జ్ఞా
నమును జెడగొట్టి తీరని • హాని జెంది హరించుటెల
ని • దానమెరిగి చరించ నిజమా! ||మా||
- 2 న్యాయ భావము జూడుడీ! భూతములచే || కాయాము
శోధించుడీ! హేయమైన పదార్థముల నా • దాయవర్షి
నిరంతరం బతి • మాయగా దిని చావనీటికి • హాయి
గాంచి చరించ నిజమా! ||మా||
- 3 రాజా యోగము నంటుడీ! మీలోగల్గు || తేజాము
గుర్తించుడీ! ఈజగతి పొత్తుకొని కృష్ణం • రాజ
యోగి ముదంటుచే గురు • పూజ జేసి భరించు
పాత్రిక • భావనము గుర్తించి నిజమా! ||మా||

25 త త్త్వము.

మలయమారుతము—అట తాళము.

- 1 జీవమా? మదియందు సద్గురు ♦ భావ మెరుగావే! ||
పదనేడు జేయావే!! నీ ♦ కావరముచే మూయుమై
చను తీవిజూపాకే! ♦ చెడు తావు బట్టాకే! యో॥ జీ॥
- 2 శ్వాస ధర్మమెరుంగ కుండుట ♦ మోసమనుకొ
వే! || బహుదోషమగు చావే!! నీ ♦ నాశనముగని
పెట్ట నేరక ♦ గాసిజెందాకే! అడి ♦ యాసలెందుకే!
యో॥ జీ॥
- 3 పొత్తురి కృష్ణంరాజయోగిని ♦ హత్తి చూడావే! ||
స్థిరచిత్తమూనావే!! నీ ♦ పెత్తనముచే పొంగి పాడుమ ♦
హత్తుజూపాకే! తను ♦ శక్తి మాపాకే! యో॥ జీవమా॥

గద్య

ఇది శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ యోగీశ్వర గురు కరుణా
కటాక్ష నిరీక్షణ సంలబ్ధ హతయోగ సామా
భురంధరావస్తంబ సూత్ర వసిష్ఠన గోత్ర పవిత్ర
క్షత్రియ వంశోద్భవాయుర్వేద సూక్తా నిధి
పొత్తురి కృష్ణంరాజయోగి ప్రణీతంబైన
త త్త్వలక్ష్మ్యార్ణవము నందు
యోగదేశము.

శ్రీ మ దన్నద్గురు పరబ్రహ్మర్పణ మస్తు.

❀ స్త్రీ ధర్మ ధర్మములు. ❀

అనందచంద్—అది రాశము.

1 పతి కతి సీతమా • మతిగల్గదై న • ధృతి పెరకినదే! సంసారీ॥ మతి బోయిన గతి సతతము క్షితిపై • వెత జెందునదే! • వ్యభిచారి॥ ప॥ 2 చిత్తమంత దన • యత్తవారిపై • హత్తి యుంచునదే! సంసారీ॥ పెత్తనదారై • యత్త మామలను • మొత్తియేచ్చునదే! వ్యభిచారి॥ ప॥ 3 భగవంతుని గన • దగు నియమముతో • జగ మెరుంగునదే! సంసారీ॥ తెగదిని మదమున • సాగములు జేయుచు • వగలు జూపునదే! వ్యభిచారి॥ ప॥ 4 పర పురుషుల గని • పరువెరింగి కను • మరిగి తిరుగునదే! సంసారీ॥ మురిపెముతో దన • చరితంబితరుల • కడిగించునదే! వ్యభిచారి॥ ప॥ 5 సకల ధర్మముల • నికరమెరిగి పర • సుఖము గోరినదే! సంసారీ॥ వికటసుఖముకై • పకపకమనివం • డ్లికిలించునదే! వ్యభిచారి॥ ప॥ 6 పర సతులకు నిహ • పర సౌఖ్యంబుల • గురి జూపినదే! సంసారీ॥ ఇరుగు పొరుగులను • జూరబడి తిట్టెడి • వరుస తెరిగినదే! వ్యభిచారి॥ ప॥ 7 పెద్దల సంగతి ముద్దుతోడ మది • కడ్డుకొన్నదే! సంసారీ॥ గడ్డరిబుద్ధిని • హద్దుదప్పి చెడు • విద్యగోరునదే! వ్యభిచారి॥ ప॥ 8 కృష్ణారాజున • కిష్టమైన యీ • సృష్టెరింగినదే! సంసారీ॥ భ్రష్ట తిండికై కష్టమోర్చి గతి • నష్టపెట్టునదే! వ్యభిచారి॥ ప॥

ఓమ్.

❀ { పశుసంరక్షణ. } ❀ మహాకష్ట సీసదశకము.

- సీ॥ శ్రీ పరాత్పరునిచే ♦ సిద్ధమై తినుటకు
ఫల కండమూలముల్ ♦ గలిగి యుండ
నెచ్చటఁ జూచిన ♦ స్వచ్ఛమై త్రావంగ
ముదిమొసంగెడు మంచి ♦ యుదక ముండఁ
బ్రాణంబుతో నున్న ♦ వ్రతి జీవియును బీల్చ
వస్థుధ సంపూర్ణమౌ ♦ వాయువుండ
జనుల కేయపకార ♦ మును జేయకను నదా
యాకు తీగలు గడ్డి ♦ వీకి తినుచుఁ
గీ॥ బెరిగి యిష్టాను సారంబుఁ ♦ దిరుగనీక
పట్టి కట్టుచుఁ గొట్టుచు ♦ ఫలిత మనుచుఁ
బశువులను జేర్చి యధ్యాస ♦ పడెడు నరులు
ముదముఁ గనఁ జాలరీ సృష్టి ♦ మూలమెరిగి॥ ౧
- సీ॥ లేగ దూడలు నదా ♦ త్రొగు చుండెడి పాలు
తమ యబ్బ సొమ్ముగాఁ ♦ దలఁచి వాని
నోరు గొట్టియుఁ జాలఁ ♦ గ్రూరంబుగాఁబిండి
కాచి పనందుగాఁ ♦ గరడు గట్టఁ
జూచి చల్లని నీరు ♦ పోసి మజ్జగఁ జేసి
పెన్నఁ దీసియు నేయి ♦ బన్ను పరచి

మొండి దేవార్థమే ♦ మోహంబుతో ద్రుంగి
వాచంబు లేదని ♦ పలుకు చొండి

గీ॥ బాధంబుని మదియందు ♦ దలచ లేక
పోషణముఁ జేయుటే మహా ♦ పూజ్య మనుముఁ
బకువులను జేర్చి యథ్యాన ♦ పడెడు నరులు
ముదముఁ గనఁ జాలరీ సృష్టి ♦ మూల మెరింగి॥ ౨

సీ॥ పుట్టినప్పటినుండి ♦ కట్టి పెట్టెడు బాధ
మదియందుఁ గనిపెట్టి ♦ మాన్పలేక
యలవాటుచే బకు ♦ కల మెల్లఁ బడు బాధ
మదియందుఁ గనిపెట్టి ♦ మాన్పలేక
ఫలితము ల్బొందంగఁ ♦ బాపాత్ము లిడు బాధ
మదియందుఁ గనిపెట్టి ♦ మాన్పలేక
నరులనేకులు భుక్తి ♦ కొరకుఁ జేసెడు బాధ
మదియందుఁ గనిపెట్టి ♦ మాన్పలేక

గీ॥ అధికతర పూజ్యకార్య మం ♦ చనునరించి
మానజాలక యితరుల ♦ మాననీక
పకువులను జేర్చి యథ్యాన ♦ పడెడు నరులు
ముదముఁ గనఁ జాలరీ సృష్టి ♦ మూల మెరింగి॥ 3

సీ॥ అడువానిని లేగ ♦ దూడలతోఁ గూడఁ
బాలకై యింటనే ♦ పాడుఁజేసి
మిగవాని నొప్పుగా ♦ తెగ బాది పొలములోఁ
బడఁజేసి యీడ్చుచుఁ ♦ బాడుఁజేసి
పనిఁజేయు వానినిఁ ♦ గనిపెట్టి భూమిపైఁ
బండనియ్యక సదా ♦ పాడుఁజేసి

యిష్ట ప్రకారము ♦ గవ్వమా పనిలోనఁ

బాతవానినిఁ బెట్టి ♦ పాడుఁజేసి

గీ॥ బాగుగా నున్నయన్నాళ్లు ♦ బాధఁబెట్టి

కండఁ దినివేసి కటికీలఁ ♦ గడకుఁ దోలఁ

— బశువులను జేర్చి యధ్యాస ♦ పడెడు నరులు

ముదముఁ గనఁ జాలరీ సృష్టి ♦ మూల మెరిగి॥ ర

పీ॥ చంటి బిడ్డల రీతి ♦ నింటిలోఁ బోషించి

సొమ్ముకై యితరుల ♦ కమ్మివేయుఁ

దిండి చక్కగఁ బెట్టి ♦ కండ బాగుగఁ బెంచి

సొమ్ముకై యితరుల ♦ కమ్మివేయుఁ

బాప పుణ్యము లేక ♦ పని చేయ నూహించి

సొమ్ముకై యితరుల ♦ కమ్మివేయుఁ

జచ్చు వానిని సహా ♦ సంతలన్నియుఁ ద్రిప్పి

సొమ్ముకై యితరుల ♦ కమ్మివేయు

గీ॥ ఘోర దుర్మాత వృత్తులం ♦ దారి తేరి

కొంచెమైనను దయ లేక ♦ కొంతులేక

పశువులను జేర్చి యధ్యాస ♦ పడెడు నరులు

ముదముఁ గనఁ జాలరీ సృష్టి ♦ మూల మెరిగి॥ గ

సీ॥ గడ్డివేయక కొన్ని ♦ ముడ్డెండి చచ్చును

పట్టి కొట్టినఁ గొన్ని ♦ పారి చచ్చు

నీరుఁ బెట్టక కొన్ని ♦ నీలిగి చచ్చును

పుచ్చముల దెగి కొన్ని ♦ పుచ్చి చచ్చు

వ్యవసాయమునఁ గొన్ని ♦ జవ లేక చచ్చును

పాలు బిండినఁ గొన్ని ♦ తూలి చచ్చు

బిడ్డక మరి కొన్ని ♦ బంగళే జమ్మను
 దొడ్డియందే కొన్ని ♦ దొర్లి చమ్మ
 గీ॥ గాన నిటువంటి దోవములే ♦ గట్టు కొనుచు
 పాడి గలుగుట మిక్కిలి ♦ ఫలిత మనుచు
 బశువులను తేర్చి యధ్యాన ♦ పడెడు నరులు
 ముదముఁ గనఁ జాలరీ సృష్టి ♦ మూలమెరిగి॥

౬

సీ॥ కూటికి లేనట్టి ♦ కూలిపాడును గూడఁ
 బెక్కు రీతులఁ గవ్వ ♦ పెట్టుచుండు
 బలము లేకము లేని ♦ కుల హినుఁడును గూడఁ
 బెక్కు రీతులఁ గవ్వ ♦ పెట్టుచుండు
 కాటికై కాల్దావు ♦ కష్టాత్ముడును గూడఁ
 బెక్కు రీతులఁ ♦ గవ్వ పెట్టుచుండు
 క్షీతిని దుష్కర్మఁడౌ ♦ ప్రతిమానవుఁడు గూడఁ
 బెక్కు రీతులఁ గవ్వ ♦ పెట్టు చుండు

గీ॥ నట్టి దుర్వృత్తిపైఁ జాల ♦ దృష్టిఁ బెట్టి
 కరుణఁ బోఁ ద్రుంచి మనమునఁ ♦ గతిన మూని
 పశువులను తేర్చి యధ్యాన ♦ పడెడు నరులు
 ముదముఁ గనఁ జాలరీ సృష్టి ♦ మూల మెరిగి॥

౭

సీ॥ ఉలవలాదిగ మంచి ♦ తెలగపిండిని బెట్టు
 సంరక్షణము గోవు ♦ చంటి కొరకె
 పచ్చ గడ్డిని దెచ్చి ♦ పదిలంబుగా వేయు
 సంరక్షణము గోవు ♦ చంటి కొరకె
 యితర చోటిని బాపి ♦ యుంటి యందే గట్టు
 సంరక్షణము గోవు ♦ చంటి కొరకె

ముసలివాండుగ్రు గూడ ♦ ముద్దుగా మేపెడి
 సంక్షణము గోవు ♦ చంటి కొరక
 గీ॥ చన్ను యెడిన దయ గుండు ♦ సున్న జాట్టు
 హీనప్రేమకు సహజంబు ♦ గాన రాక
 బతువులను జేర్చి యధ్యాస ♦ పడెడు నరులు
 ముదము గనఁ జాలరీ సృష్టి ♦ మూలమెరిగి॥

సీ॥ సరిసారమును వీడు ♦ సన్యాసి యైనను
 పాలఁ జూచిన సదా ♦ గ్రోల నెంచు
 మంత్రముల్ జపించు ♦ మహానీయుఁ డైనను
 పాలఁ జూచిన సదా ♦ గ్రోల నెంచు
 పలు శాస్త్రములు నేర్చు ♦ పండితుం డైనను
 పాలఁ జూచిన సదా ♦ గ్రోల నెంచు
 నతి ధర్మనిరతుఁడౌ ♦ క్షితికాంతుఁ డైనను
 పాలఁ జూచిన సదా ♦ గ్రోల నెంచు
 గీ॥ దురిత చరితంబుఁ గనక నం ♦ భరితు లగుచు
 ముక్తి భుక్తికి శక్తికి ♦ మూల మనుచుఁ
 బతువులను జేర్చి యధ్యాస ♦ పడెడు నరులు
 ముదముఁ గనఁ జాలరీ సృష్టి ♦ మూల మెరిగి॥

సీ॥ భరత ఖండమునందుఁ ♦ బరగు గోదావరీ
 పుణ్య నదీతీర ♦ భూమియందు
 యెనుగువానీలంక ♦ యను నట్టి శ్రీ హేల
 వర గ్రామమున్న యోగ ♦ వశముచేతఁ
 బతుబాధలను జూచి ♦ పది నీనముల నిల్లుఁ
 జేసి కృష్ణంరాజా ♦ వ్రాసినట్టి

న్యాయభావము గాంచి ♦ వాయి జేందెడు స్థూల్ల
 దేహవాపయోగంబు ♦ దెలియజేయు
 గీ॥ శ్రేష్ఠహా రాజయోగంబు ♦ జెల్లనీక
 మాయ శార్యంబు లవనిపై ♦ మానలేక
 పశువులను జేర్చి యధ్యాస ♦ పడెడు నరులు
 ముదము గన జాలరీ సృష్టి ♦ మూల మెరిగి॥ ౧౦

క. ప

శ్రీగురుభ్యోనమః

శ్రీ రామ రాజ యోగి

ప్రణీతం బ్రహ్మ

సుభాషితపద్య
ముక్తావళి.

ఓమి.

శ్రీ గురుభ్యానమః.

సు భా పి త ప ద్య ము క్తా వ లి .

శ్రీ రంజిల్లగః బంచభూతములతో ♦

సృష్టించి లోకాదులకా
మారంజేయగ నెంచి మోసకరమా ♦

మాయం దగంజేరి యోం
కారంబై పరమాత్మయై ప్రకృతియై ♦

కామాది వడ్వర్గముకా
మారంబేగఁగఁ జేయునట్టి కళకేకా ♦

తత్త్వాధిని ముక్తిదాకా ||
శా॥ శంకా తంకములెల్ల మాని మదిలో ♦

సంతృప్తిచే బద్ధుడై
హంకారంబు జయించి నాశకరమా ♦

వత్సావ గృహించి హం
సాకారం బెరిగించు సత్యపరుడా ♦

నభ్యాసకుం జేరినకా
చేకూరుం గద రాజయోగ పదవిం ♦

జెందించు భాగ్యం చిలకా ||
ఈ॥ ముక్తినిఁ గోరు మానవుఁడు ♦

ముఖ్యముగా ముదిలోఁ గుశంకలకా

శక్తి క్క మూలమో ననుజుఁ ♦

నల్పిడి తప్పదు భజనంబుల
వ్యక్తినిఁ బొందుకేయు మలే ♦

వర్తన లాదిగ వీడి యాత్మపై
భక్తి డి యోగ నిర్దిఁ గది ♦

బ్రహ్మమెరింగి నుఖంబుగావలెగా | ౩
ఉ॥ మానిని గర్భమందుఁగల ♦

మాయను తొమ్మిది మానములే నకులే
దీనతఁ జెంది కుంది పెను ♦

దీయక తత్త్వమే యనవ్యామా
యోనిని దాసి దివ్యమగు ♦

యోజన లెల్ల హరింపు గాఁగ భీ
తానన మొప్పు భాత్యిఁగడి ♦

యారసఁ జెందు పెరింగి మూఁడులై
మానరు దుష్టకార్యములు ♦

మానవ జన్మ తరించు పెట్టాకో! | ౪
ఉ॥ మాటలు చెప్ప నేర్చి యవ ♦

మానములెల్లనహించి యుక్తిచే
గోటలుఁగట్టి తుచ్చమగు ♦

కోరికఁ గల్గి నునోవిలాసులై
కాటికఁ జేర్చు నట్టి ఘనః

కంఠక సంతతిఁగాంచు మోనమా
నాటక చర్యలీ నరులు ♦

నవిచ్చి భువిండుట నిష్ఫలం బిలగా | ౫

ఉ॥ అంధరః జేంది కాంతలకు ♦

నాయువోనంగః దలంచి జుష్టులై
వందలు నేలు రూకలకు ♦

వక్త్రః బూని గడించి కృద్ధతో
సుందరమైన హర్షములు ♦

సౌంపలరంగ రచించి పొంగుచు
ముందటి మువ్వఁ గానరిల ♦

మూర్ఖులు గారే తలంపఁగా నరుల్ ॥

చ॥ కల కల లాడు స్వచ్ఛమగు ♦

కాంతిఁ దనర్చి మహిమయోగమా
ఫలములు దుంప లాకులును ♦

బచ్చని కాయలు ధాన్యముల్ సదా
నలిలము లెల్లచోటులను ♦

జల్లని వాయువుఁ గల్గియుండఁగా
బలలము మెక్క నేల? మేలి ♦

పాడగు మద్యముఁ ద్రావ నే? దు
ష్ఫల మిడు దుష్టవాయువులు ♦

తాగని కీల్పఁగ నేల మానవుల్ ॥

తే॥ గీ॥ నూత్న దృష్టినిఁ బరికించి ♦ సృష్టిఁ గాంచి

యాత్మ భావంబు కోధించి ♦ తుంటుఁ ద్రొంచి

నిర్వికల్ప స్వరూపుడై ♦ నిలుచు నట్టి

వాడే! నద్గతు వయ్యడి ♦ వ్యసుధ లోన॥

తే॥ గీ॥ వచ్చు నప్పుడ తానెమి • తెచ్చు కొననా?
ద్రవ్య మార్జించి తుదకెట్టి • దారిఁ గనునా?
వల్లు నప్పుడు తనకేది • వెంటఁ బడునా?
తెలిసికొనువాఁడ! బంధముల్ • తెంచి వైచు॥ ౯

తే॥ గీ॥ నిన్న యనియెడి దివసమి • కెన్నటికినిఁ
గాల చక్కెంబు గుర్తించి • కాంచ లేవు
కాన పరమాత్మయుడైక • మును గ్రహించి
సాహ భావంబుఁ గని సృష్టి • జూడు మనస॥ ౧౦

తే॥ గీ॥ కన్నులా లేక చూడఁగాఁ • గాఢ్య లేక
నడచుటకు లేక కుడువఁగాఁ • గూడు లేక
గృహములోఁ గుంది భూమిపైఁ • గూరుచున్న
మానవుండైన దుశ్చింత • మానడకట॥ ౧౧

తే॥ గీ॥ తనువు జన్మించు మార్గంబుఁ • దలచుకొనుచు
సత్యమెడబాసి చింతతోఁ • జచ్చు నట్టి
ప్రజ్ఞగుర్తించి వర్తించు • బ్రహ్మచారి
మానసము చిక్కుఁ జెందునే? • మాయవలస॥ ౧౨

తే॥ గీ॥ ఇంట నప్పుడు బాధించు • కొంటె భార్య
కన్న విధముల భయపడు • నధమ నర్హుని
కెట్టి పౌరుషముండదు • ఏహ్యముండ
దరయ సుజ్ఞాన ముండదీ • యవని యందు॥ ౧౩

తే॥ గీ॥ భూతి ధరియించి రుద్రాక్ష • మోత కొర్చి
జడలు తెగఁజెంచి పీనులై • జగతి యందుఁ
గూడు మ్రొంగుచు గంజాయి • పాడునట్టి
వలుగు సాధులఁ కేరకే! • పాడు మనస॥ ౧౪

తే॥ గీ॥ అనుభవము గల్లు నద్దురు ♦ నాశ్రయించి
 సంశయముఁ ద్రొంచి స్థిరమైన ♦ సాధు విద్యఁ
 బొందవలెఁ గాని చిత్తమా! మందుఁజైన
 పలుగు మనుజునిఁ జేరిన ♦ ఫలము గలదె?॥ ౧౫

తే॥ గీ॥ భేద వాదంబు లడఁచు న ♦ దోష్టధఁ గాంచి
 హతము సాధించి పరికించి ♦ కుటిల చర్య
 లెల్లఁ దొలగించి యానంద ♦ ముల్ల సిల్లు
 మురిపి మెరిగి నటించుటే! ♦ ముక్తి మనస!॥ ౧౬

తే॥ గీ॥ నీచ కార్యంబులన్నిటి ♦ నిలిపివేసి
 యాత్మ చింతన నియతితో ♦ సభ్యునించి
 సోహ భావంబుఁ గని నిత్య ♦ సుఖమొసంగు
 మూర్తి వంతము జేరుటే! ♦ ముక్తి మనస!॥ ౧౭

తే॥ గీ॥ ముందు మానవ భోజన ♦ మూల మెరిగి
 దేహ మార్గంబులన్నియుఁ ♦ దెలిసి కర్మ
 సంశయముఁ ద్రొంచు నద్దురు ♦ సరసఁ జేరి
 చిత్తమా! వాయు కంఠక ♦ సిద్ధిఁ గనవె!॥ ౧౮

తే॥ గీ॥ కల్పవంబులు గల పాటఁ ♦ గడిగి నిత్య
 మింద్రియముఁ బ్రసరిని బాధ ♦ కిష్ట పరచి
 సృష్టి గుర్తించు హతయోగ ♦ నిష్ఠఁ బూని
 నంత సింపవె చిత్తమా! ♦ సత్య మెరిగి ॥ ౧౯

తే॥ గీ॥ శుక్ల శోణిత శక్తిచే ♦ సృష్టి యందుఁ
 దిగుగు మానవులకు దుఃఖ ♦ భరిత మైన
 బాధి మతముల నన్నింటి ♦ బార విడిచి
 గతినిఁ గని మను! చిత్తమా! కలదు సుఖము॥ ౨౦

తే॥ గీ॥ బుద్ధి వికసింప సర్వము • ద్భవము నొందు
టదియడంగిన వెంటన • యెదరి పోవు
అదిగి గురువరు దరిఁజేరి • మరుగు చెలిసి
ముక్తి కెంతవె చిత్తమా! మోస పక్ష॥ ౨౧

తే॥ గీ॥ అలు చిక్షలు తలదండ్రు • లన్న దమ్ము
లధిక బడ్డాను రాగులై • యాదరించి
మృతిని దప్పింప నేరని • మూల మరసి
నూటి గణకున్న • జత్తమా! • ముఖము గలదె?॥ ౨౨

తే॥ గీ॥ రాజ యోగంబు సాధిండు • పూజ నీయు
సాదములఁ బట్టి శాశ్వత • పదవి గాంచి
స్మృతి శోధించి సర్వదా • దుష్ట బుద్ధి
విడిచి వర్తింతు చిత్తమా! • ఏలు చెలిసి॥ ౨౩

కం॥ ఘన మునుకొని ధన మదమున
మనమున గడు మురిసి మురిసి • మనలెడి మనుజుల్
గనఁ గలరె! నిజము చెలిపెడి
జననాకు డగు విహిత గురుని • చరితము జగతి॥ ౨౪

కం॥ తన పన్నిత లునుదినమును
మనమునఁ బ్రేమించి వల్లు • మరి మరి తిరిగే
మనుజునితో స్నేహించుట
మను న్నవ్వు నర్జునాపూ • కొనరు ధరిత్రి॥ ౨౫

అ॥ వె॥ అత వలన గలుగు నంటును • దెగఁద్రొంతు
దేహ పోషణ విధి • చెలిసి సర్వ
మాదు శార్యములను • మాని మానిని పొందు
విడిచి తిరుగు వాఁడె! • విహిత గురుడు॥ ౨౬

అ॥ వె॥ సత్య పరునిఁ జేరి ♦ సంతోష ముప్పొంగ
నాననములఁ దెలిసి ♦ యభ్యసించి
కాయ శుద్ధిఁ జేసి ♦ కష్టంబు లేడఁ బాసి
బ్రతుక నేర్చి బాగు ♦ పడవె? మనః॥ ౨౭

అ॥ వె॥ దేహ యంత్ర మహిమ ♦ దెలిసి కృష్ణంరాజు
రోగ మడచి రాజ ♦ యోగి యయ్యె!
గాని భుక్తివల్ల ♦ జ్ఞానంబు గల్గునా?
సృష్టిధర్మ మెరిగి ♦ చూడు! మనస! ॥ ౨౮

సీ॥ కాశి గూత్రాక్షుఁ బోయి ♦ మోసి గంగను దెచ్చి
సంతర్పణంబులు ♦ నలుప వచ్చు
నుదయంబుననె లేచి ♦ యుదకంబులోఁ జేరి
మునిగి జవంబుతో ♦ మురియవచ్చు
మనసు కోరికఁ దీర ♦ ధనము పంపాదించి
మాయా కార్యము లేల్లఁ ♦ తేయవచ్చు
బహు శ్రీల దోషముల్ ♦ భరియించి సర్వదా
సంసార కష్టముల్ ♦ పైచ వచ్చు
గీ॥ రూఢిగా సర్వవస్తువుల్ ♦ గూడఁ బెట్టి
వదల కెప్పుడుఁ దిను చుండ ♦ వచ్చుఁ గాని
వక్త్ర పుష్పంబులకుఁ గల ♦ వైర బుద్ధి
మాన్య జూతుట నులభమా! ♦ మానవులకు॥ ౨౯

సీ॥ తను కృతత్వముఁ గల్గి ♦ ఘనమైన కళలచే
ముఖము ప్రకాశించి ♦ ముద మొసంగ
నాదంబు స్పృష్టమై ♦ నయనముల్ నిర్మల
దృష్టిచే జాల సం ♦ తుష్టిఁ జూప

రాగాదు తెడఁజూసి ♦ రోగ రాహిత్యమై
 బిందు ధారణ జేహ ♦ మందె కలుగ
 నన్ని దీపన శక్తి ♦ యతిశయింపఁగ నెల్ల
 నాడీ సమూహంబు ♦ ననువు పరచి

గీ॥ శుద్ధిఁ గావించు హఠయోగ ♦ సిద్ధి యైన
 యోగి వర్షుండ కాశ్వత ♦ భోగి యగును
 గాని మితిలేని గ్రంథముల్ ♦ గని పఠించు
 మాయ వేదాంతి కెట్టులీ ♦ మహిమ గలుగు? ॥ 30

సీ॥ శ్రీమించు క్షుత్రియ ♦ శీలంబు లుండఁగా
 హంస భావమెరింగి ♦ హింస మాని
 సద్గురు కరుణచే ♦ సకల సాధులు మైవ్వు
 హఠ సాధనము వల్ల ♦ ఘటముఁ దెలిసి
 శుద్ధిఁ జేయుచు దివ్య ♦ సుఖ తరంబై నట్టి
 రాజయోగానంద ♦ లేజ మమ
 వర్తించి పొత్తూరి ♦ వంశప్రదీపుడై
 యొప్పు కృష్ణంరాజ ♦ యోగివర్షుఁ

గీ॥ డగ్రజాడు గాన దరిఁ జేరి ♦ యాశ్రయించి
 నిజము పరికించి హఠయోగ ♦ నిష్ఠఁగాంచి
 బ్రతుకు ఫలితంబుఁ గనుగొన్న ♦ బ్రహ్మచారి
 యైన శ్రీరామ రాజాఖ్యుఁ ♦ దార్య వరులు
 బాచి హర్షింపఁ బద్యముల్ ♦ శేసనిట్లు! ॥ 31

శ్రీ మ దు త్త మ శ్చ త్రి య
 ✽ { గృ హ నా మ సీ న మా లిక } ✽

శ్రీ కృ త్రి యా హ్వాయ ✽ క్షీ రార్ణ వంబునం
 చా ది త్య వంశోద్భ ✽ వంబులైన
 స్థిర వసిష్ఠన గోత్ర, ✽ వర ధనంజయ, కాశ్య
 పనగోత్ర, కాండిన్య ✽ యు, సుభరద్వ
 జనగోత్ర, పంచకం ✽ బనమాన మగు నందు
 రసవంశమై పూర్వ ✽ రచితమైన;
 వర పూనపాటి, స ✽ ద్వత్సవాయ్, కల్పిండి,
 కాకర్లపూడియు, ✽ కంకిపాటి,
 కంఠేటి, గొడవర్తి, ✽ కనుమూరి, కోనూరి,
 పొత్తూరి, మంతెన, ✽ పోచిరాజు,
 అల్లూరి, జంపెన, ✽ యడ్లూరి, నంద్యాల,
 గుంటూరి, గురజాల, ✽ కొలనువాడ,
 అడ్డా, డినుకపల్లి, ✽ యబ్బురా, ట్టిట్రాజు,
 చెంపేటి, చెరుకూరి, ✽ చెరుకువాడ,
 కమ్మిల, గూడూరి, ✽ బొమ్మిడా, లంగర,
 ధండు, నందెలపల్లి, ✽ దంతులూరి,

కుచ్చర్లపాటి, పె ♦ స్వార్థ, కల్లేపల్లి,
 యీదరపల్లి, కు ♦ నాథరాజు,
 కొండూరి, చిలుకూరి, ♦ కొప్పెర్ల, చేకూరి,
 పంతుపాటి, కళారి, ♦ పత్తమట్ల,
 ధేనువకొండ, యీ ♦ వనరాజు, వలివర్తి,
 కుచ్చర్లకోట, కొ ♦ క్కెర్లపాటి,
 రావిపా, ట్నల్లప ♦ రాజు, నాథప పల్లి,
 దెందుకూ, రియ్యూరి, ♦ మందపాటి,
 బుద్ధరా, జంగరా, ♦ జద్దెవ, ల్పింతల
 పాటి, సయ్యవరాజు, ♦ పాతపాటి,
 లఘుమరాజు, దుర్గ ♦ రాజు, రుద్దరాజు,
 వేజల్ల, పాకపా, ♦ ట్పేముపాటి,
 భూపతిరాజు, నం ♦ బూరి, వేములమంద,
 యూడుమూ, డిందుకూ, ♦ రోడ్డరాజు,
 గణపతిరాజు, ము ♦ మృగరాజు, భైరవాజు,
 వేగేళి, నోర్లంటి, ♦ వేగిరాజు,
 తిరుమలరా, ట్నోట ♦ కూరి, కూచంపూడి,
 పిన్నమ రాజును, ♦ పేరిచర్ల,
 మద్దాల, ముదునూరి, ♦ మల్లపరాజును,
 యులసి, గోరింటయ, ♦ ములగపాటి,
 ఉప్పలపాటి, కూ ♦ నవరాజు, ముద్దుండి,
 కొప్పురి, దోనపా, ♦ ట్కార్తపల్లి,
 నడిమిప, ల్లాదిరా, ♦ ట్వాడప, లుద్దరా,
 ట్పేమర్తి, జంపన, ♦ చెల్లగల్ల,

గొట్టముక్కుల, సాగి, ♦ గోకరా, బృజవాడ,
 సామంతపూడియు, ♦ సాగిరాజు,
 దాట్ల, బెల్లంకొండ, ♦ దైనాల, ముకారాజు,
 కొల్నాటి, వెలగరే, ♦ ట్కొలుకులూరి,
 నఖనేటి, బొలాజు, ♦ సరివల్లి, వేట్కూరి,
 యంకిపా, ట్కిరువూరి, ♦ యమలరాజు,
 బ్రహ్మరాజు, యవన, ♦ భేతాళ, జుజ్జరి,
 గండ్రాజు, చోడ్రాజు, ♦ గరికపాటి,
 లూటికూ, ర్నాకల ♦ పాటి, యైనంపూడి,
 వానపా, లేవూరి, ♦ వడ్లమూడి,
 యవ నూట ముప్పది ♦ యారు పేర్లును గామి;
 పొరుషంబులు; ముఖ్య ♦ పురుషములనఁ
 ద్రివిధంబులగు వాని ♦ వివరించి శ్రీ పోల
 వర దివ్య పొత్తురి ♦ వంశ జనితుఁ
 గీ॥ దైన శ్రీ రామరాజాఖ్యుఁ ♦ కాంధ్రజేత
 వాసులౌ క్షత్రియోత్తముల్ ♦ జూచి మెచ్చ
 సీసమాలిక శక్తిధోఁ ♦ జేసె నిట్లు;
 సుగుణ ధనులార! జనులార! చూడరయ్య!॥

10818

